

ОСТАННЯ НАДІЯ ЛЮДСТВА

ВІДКРИВАТИ НОВІ СВІТИ
ЧИ ПОГЛЯНУТИ ПО-НОВОМУ НА СВІЙ?

ВАЛЕРІЯ САВОТІНА

Валерія Савотіна

Остання надія людства

Збірка оповідань

Київ
Видавництво «Орбіта»
2019

C56 Савотіна В. В. Кризь час додому / В. В. Савотіна. – Київ: Орбіта, 2019. – 150 с.

Колись настане майбутнє і люди зможуть літати в космос постійно, не зважаючи на жодні перепони. Колись, через багато-багато років... Але погортайте сторінки нашої книжки і ви дізнаєтесь точну цифру того, коли останній людський космічний корабель покине нашу систему і чому він буде останнім. А може й взагалі наше майбутнє вже поруч - достатньо просто зазирнути під власну підлогу? Чи, піти на місце сили, яке було визначене не нами, а нашими предками - і спробувати поєднати наші технології саме з ним?

Це збірка оповідань, яких на перший погляд пов'язує лиш автор. Але це тільки на перший погляд....

Я написав те, що мені хотілося прочитати. Люди цього не писали, довелося самому.

©Клайв Стейплз Льюїс

УДК 374:6.23-65:43

ЗУСТРІНЕМОСЬ У ЗОНІ КОМФОРТУ

«Це тільки у кіно ви можете картину грюкнути дверима і замкнутись у своїй кімнаті після сварки з батьками. В реальності хтось з них прийде і грюкне вас цими ж дверима», - згадала Яра старий жарт з інтернету і тому тихо причинила вхід до своєї кімнати. І лиш замкнувшись на ключ, дозволила собі сповзти вниз по дверях і, вмовистившись на підлозі, тоненько почати нити.

- Моє життя – повнісінька катастрофа, від самого початку і до цієї миті, - забурчала світлокоса і сперлась потилицею на двері. Дівча сиділо, охопивши руками коліна і гарячково думало, що ж зараз краще зробити – вистрибнути з вікна свого одноповерхового будинку, втекти і податись подорожувати авто-стопом, щоб потім повернутись додому немов якась інтернет-зірка, чи... Чи таки сісти за ту домашню і спробувати встигнути зробити її всю? Та ще й так, щоб мати відпустила-таки її завтра на вечірку?

- У мене взагалі немає часу, - вона поглянула на годинник, що обіймав її лівий зап'ясток, - навіть якщо я буду вчити до ранку - не устигну все написати. А й якби встигла, що мені, йти як панда, з темними колами під очима на те паті? І засинати на ходу? І чому ж у мене вічно немає часу ні на що...

Яра кинула сумний погляд на пензлі та фарби, розкидані у кутку кімнати, де вона їх полишила кілька днів тому. Чи кілька тижнів? Життя звичайного підлітка напередодні новорічних свят ставало просто нестерпним. Тобто, трохи більше нестерпне, ніж зазвичай. Семестрові контрольні, подарунки друзям та сім'ї, а ще – новорічні вечірки, дискотеки і взагалі – соціальне життя! Невже батьки не були дітьми і не розуміють, що їм і так дуже-дуже важко, то навіщо ще змушувати вчити уроки?

Ярослава зібралась з силами і таки встала з підлоги, вирушивши до столу. Дійти їй туди не судилось – дівчина за щось перечепилась, боляче вдарившись ногою, і гепнулась поруч зі стільцем, забиваючи собі лікті.

- Якщо ти вирішила побитись головою об стіни, справді раджу робити це з розгону, - почувся мамин голос, яка якраз у цей момент проходила повз двері. Яра лиш хмикнула у відповідь на її зауваження. А опісля подивилась на абсолютно чисту підлогу під ногами. Чисту, щоправда, відносно, помити її скоро доведеться. Дерево ніц не сказало щодо своєї невдячної поведінки до господарки. Дівчина зі зітханням опустила на коліна і почала мацати ламінат руками. Нічого віднайти не змогла. Потиснула плечима, встала і зробила крок уперед. Знову перечепилась, але в цей раз хоч змогла спертись на спинку стільця і не гепнутись. І знову на підлозі нічого не було. Причому це було вже інше місце, трохи далі від того, де вона об щось затнулась у перший раз.

- Що за чортівня, - пробурмотіла Ярослава та обережно зробила крок уперед. Нічого. Ще один. Ніц. Обійшла ліжко, що стояло ліворуч від неї – і знову нічого не відбулось.

- У мене поїхав дах, - сумно констатувала білокоса і повернувшись від ліжка у напрямку до столу, що стояв праворуч. І знову її нога на щось наштовхнулась. Дівчина ступила крок назад та сіла на ліжко. Прямо перед нею був стіл, трошки ліворуч – стілець, який вона залишила поруч з навісними полицями – вранці діставала звідти одіж, так і залишила. І він же її врятував сьогодні від подвійного падіння. Праворуч - вікно, а між стіною і вікном десь квадратних півметра простору. Поруч зі столом неохайно стояла коробка з її творчим причандаллям, на столі – робоча канцелярія. Все абсолютно нормально. Окрім скаженої підлоги, яка чомусь вирішила сьогодні стати ще одним випробуванням для Ярослави. Дівча сповзло з ліжка униз, назад до підлоги і відповзло до вікна. Але ось тут вже її рука наткнулась на щось металеве та холодне. Яра схопилась за цю невідому штуку. Перед очима анізвідки матерілізувалась... Дверна ручка. Звичайна дверна залізна кругла ручка, навіть з різьбленням. Акуратно повернула її ліворуч – ніц не відбулось. Праворуч – теж нічого.

- Це у мене навіть мою глюки проти мене повстали? – дівча спересердя вдарило по ручці кулаком. На диво, та втислась у підлогу. Почувся тихий скрегіт, а потім ламінат почався розшаровуватись, переставлятися, ховатись один під одного, доки не відкрив здивованій дівчині закручені сходи. Прохід був невеличким, але худорляве дівча могло у нього спокійно спуститись. Цікавість переборолла обережність – і ось Ярослава обережно ступає босими ногами по холодному каменю. Він не був обпікаюче холодним, скоріше прохолодним, немов вранішній пісок поруч з морем – ледь-ледь лоскотав шкіру. Дівчина опустила все нижче і нижче, боялась вдаритись об щось головою, але цьому не судилось статись. Простір немов розширювався перед нею – тільки для зручності руху і ні на сантиметр більше. Нахмурилась свої світлі брови, Яра продовжила спускатись навпомацки у темряву.

- Кудись же мають вести ці сходи, - вголос, хоч і пошепки, розмірковувала, - кожні сходи ж кулись ве-

дуть, чому цим бути винятком. Аби ж тільки тут було трошки світла...

Немов у відповідь на її побажання, одразу з'явилося м'яке, жовте світло, яке лилось просто наче з самої стелі. Перед очима дівчини постали стіни у чудернацьких візерунках приємного сірого кольору. Якби її попросили описати цей колір, вона б назвала його теплим сірим. Насиченим, але водночас і м'яким, немов улюблене крісло для читання.

Іти довелось недовго - попереду постали немов нізвідки великі, дерев'яні двері – з чудернацьким різьбленням, але дівчина не спинилась, щоб розглянути малюнок, що здався чомусь схожим – вона натиснула на ручку, побоюючись, що і ця зараз зникне. Але та тільки легко піддалась поруху руки, та відчинилась усередину, немов запрошуючи дівчину увійти далі, продовжити свій шлях. Ярослава лиш потиснула плечима і, зовсім не злякавшись, покрокувала уперед. Яскраве світло, немов спалах камери, на якусь мить засліпило її, змусивши прикрити очі рукою.

Коли відняла руку, то зрозуміла, що знаходиться у повнісінькій темряві, жодного натяку на світло, що тільки-но було перед очима. Ярослава прокліпалась, але легше від того не стало.

Раптом попереду неї просто з нічого з'явилися літери «Зачекайте, система завантажується...» Брови Яри самі підскочили угору. Досить звичний напис у такому незвичному місці. Літери тут же змінилися на інші.

«Звичні написи заспокоюють людей і утримують від паніки. Просимо не панікувати»

- Хто, власне, просить? – Ярослава ледь встигла спитати, як темрява кудись зникла. Тепер під її ногами був все той же холодний камінь, а навколо – сірі бетонні стіни.

«Наша система проаналізувала Ваші спогади і виявила, що саме це є основою звичної Вам кімнати. Тепер Ви можете просто уявити те, що хотіли б мати і воно тут же з'явиться.»

Питання дівчини система уміло проігнорувала, чи просто була незапрограмована відповідати. Ярослава, хоч і не вірила тому, що відбувалось навколо, вирішила спробувати. Закрила для кращого результату очі й уявила – ніжно-жовті стіни, легкого, але приємного кольору, який би не засліплював. Насичено зелені меблі, але теплого зеленого кольору – м'яке дерев'яне ліжко, застелене зеленим покривалом, такого ж кольору велике і зручне

крісло, дерев'яні стіл та стілець і обов'язково – великий мольберт, поруч з письмовим столом. Ноги нагадали господарці про те, що їм все ще холодно, тому дівчина забажала ще м'який, білий килим з ніжним ворсом. Холодний бетон під ногами одразу зник і з'явився м'який на дотик килим – саме тоді Яра на решті відкрила очі. І не стримала захопленого вигуку – перед нею було точнісінько та кімната, яку вона тільки-но уявляла. Підійшла до ліжка і обережно присіла – зникати воно не збиралось, не ілюзія. Більш того, воно вже було тепле, а як на зиму, то найкраща вигадка.

« Вам подобається?» - знову з'явилися літери у неї перед обличчям. Білі, вони м'яко світили, не засліп-

люючи очі.

- Так, дуже, - посміхнулась Ярослава, - але-таки хто зробив для мене цю казку?

- Ви ж не проти, якщо я перейду на голосові відповіді? – почувся голос анізвідки. Дівчину він одразу збив з пантелику те – не було явних ознак, хто саме говорить – дівчина чи хлопець. Жодних ознак статті, немов створений комп'ютером, але з відчутним теплом у інтонаціях.

- Так, звісно. Так навіть краще, - посміхнулось дівча і вліглось на ліжечко.

- Я – експериментаторський проект, - бадьоро продовжив голос, - мене можете кликати на ім'я Марі, коли раптом знадоблюсь. Я завжди тут і до ваших послуг та забаганок. Проект називається «Зона Комфарту». Створений для істот, яким не вистачає часу на справді важливі справи. Або просто у неї немає власної зони комфорту, вона відчувається непотрібною чи загубленою. Проект ще тільки розвивається і він постійно оновлюється.

- А...Якщо мою пропажу помітять чи я тут затримаюсь? – Ярослава рвучко схопилась з ліжка. Уява вже малювала поліцію під вікном та заплакану матір. Голос враз її заспокоїв:

- Погляньте на свій годинник, - дівчина з подивом підмітила, що стрілки завмерли на місці, - він не зламанний, адже він підкорився законам часу, які тут правлять. Ви можете провести тут кілька днів, а у вашому світі сплине заледве хвилинка. Коли ви покинете кімнату, то все залишиться незмінним рівно до моменту вашого приходу назад.

- Марі, а чому у цій кімнаті немає вікон? – звернула увагу на голі стіни Яра, - хіба за стінами немає на що дивитись?

- Є лише у тому випадку, якщо вас цікавить абсолютна темрява, - спокійно відповів голос.

- А я зможу будь-коли знайти вхід сюди чи він знову з'явиться тільки тоді, коли я раптово на нього наштовхнусь?

- Ні, ручка мандрувала тільки тому, що шукала, у якому місті вашого житла буде найзручніше відкрити для вас двері.

- А чому я?

- Випадкового згенероване число випало на ваш ідентифікаційний код, - так само тепло відповів голос. Зараз Ярослава могла вже навіть почати сумніватись, чи справді він людський – досить незвично він звучав.

- Як тільки знадоблюсь, звертайтеся. Якщо раптом вам щось буде потрібно – уявіть це перед собою дуже чітко, і воно з'явиться.

- Гарзд, - дівчина встала з ліжка і попрямувала на вихід звідси з таким азартом і впевненістю, з якою тільки могла.

- Я не бачу у ваших емоцій злості чи засмучення, чому ж ви полишаєте кімнату так швидко? – в словах Марі вчувалися нотки занепокоєння.

- Я зараз повернусь, - пообіцяла дівчина і одразу після цих слів злетіла сходами нагору. Відкрила ляду, легко піднявши її зсередини і пересвідчилась, що, як тільки вона піднялась повністю на поверхню землі, годинник знову зацокав. Яра згребла все домашнє завдання в один стосик і знову спустилась сходами у свою Зону Комфарту.

- Вітаю з поверненням, - знову почувся голос.

- А якщо мені раптом знадобиться вбиральня чи я зголоднію? - спало на думку дівчині, що вона – людина і людських потреб ніхто не відміняв.

- Жодних проблем, почувся голос, - судячи з ваших спогадів, для туалету та ванної вам знадобляться дві окремі кімнати, з вашого дозволу я сконструюю їх з ваших спогадів. А от з місцем для їжі дозвольте трошки проекспериментувати і не подавати її у тому великому холодному шматку заліза – дуже дивний у вас спосіб зберігання, надто громіздкий.

- Так, звісно, - посміхнулась дівчина.

- На все це піде час, тому влаштуйтеся і займайтесь тим, чого прагне ваша душа, доки система опрацьовуватиме запит, - голос бринів гордістю за те, що може стати у нагоді.

Яра лиш посміхнулась у відповідь на ці слова. Вона вместила за столом і за звичкою, кинула погляд убік – поруч зі столом у неї вдома висіло невелике дзеркало. Того там не було, але дівчина згадала слова Марі про дані їй можливості. Заплющила очі, уявила дзеркало, схоже на своє, але у трохи іншій оправі

– з більшою кількістю фігурних завитків і дерев'яну, а не посріблену. Розплющила очі і побачила саме те, чого вона бажала. З дзеркала на неї дивилась дівчина з коротким світлим волоссям, яке навіть не закривало шиї, трохи різкими рисами обличчя і великими сірими очима. Саме через свої очі вона так полюбила цей колір.

Яра посміхнулася сама собі, підморгнула та взялась до роботи – почала писати, розв'язувати та малювати графіки. І звідкіля тільки сили взялися?

Коли з домашньою було покінчено, а за відчуттями самої дівчинки, вона просиділа так кілька годин чи може й всю ніч, вона встала. У неї вдома ще не ранок. Тобто, виспатись вона може і на власному ліжку.

- До зустрічі, Марі, - посміхнулася Яра, вийшовши з кімнати.

- До зустрічі, Ярославо, - одразу відповів їй голос. Звідки він линув, дівчина так і не могла розібратись. Здавалось то, що зі стелі, то зі стін, а якось здалось, що він з'явився просто у її голові. Прийшовши у кімнату, одразу ж впала на ліжку, не забувши хіба що покласти домашнє на стіл і причинити за собою ляду.

Прокидатись було досить легко, хоч від втоми хотілось спати ще і ще. Спершу Ярослава перевірила, чи на місці кімната і чи раптом ніч була лише чудовим сном, але залізо все та само холодило їй руку. Дівча з радістю помчалось спершу у школу, потім – на вечірку, вручивши здивованій матері щоденник з гарними оцінками. Всі плюси нового стану речей Яра змогла оцінити тільки зараз.

Коли приповзла додому (довелось повертатись опівночі, мати ще трохи сердилась за те, як її донька навчається), було не до того, аби знову спускатись у невідому кімнату і досліджувати її. Тому Ярослава зайнялась цим лише на ранок наступного дня, коли весь дім ще спав, бо була субота, а сонце тільки починало сходити, золотокоса спустилась сходами униз, назад у Зону Комфарту.

- Доброго ранку, Ярославо. Вас досить довго не було, - одразу ж як тільки дівчина відчинила двері, з'явився голос Марі.

- У мене було багато справ нагорі, але тепер я маю час, щоб спуститись сюди і спокійно насолодитись усім, чим можу, - посміхнулася дівчина.

- Дозвольте показати вам, що тут нового, - разом з голосом зі столу висунулась одна шухляда. Зазвичай дівчина не любила столів зі шухлядами, але тут цікавість перемогла нелюбов. Підійшовши, побачила невеличку сенсорну панель.

- На ваших спогадах вивчено звичний вам раціон і їжа, яку взагалі їдять люди. Тут ви можете натиснути на кнопку і ця їжа за кілька хвилин з'явиться просто перед вами! Звісно, якщо ви хочете «маміні пиріжки з капустою», чи «бабусині вареники з вишнями» то такого, на жаль, не вийде – душу людини, яку та вкладає в їжу, машина зімітувати не може взагалі.

- Ніц страшного, тоді треба просто вибирати більш «машинну» їжу, - посміхнулася Яра.

- Так, але надто часто замовляти шкідливу їжу не рекомендується – Зона Комфарту надасть її вам у обмеженій кількості, так, щоб не нашкодити вашому здоров'ю.

- Марі, можеш на ти? – дівчина, поки неголодна, акуратно причинила шухляду. Її розум був повністю під владою мольберта. Поруч вже лежали акрилові фарби, кілька олівців і навіть робочий одяг – за зовнішнім виглядом під час творчої роботи дівча не слідувало узагалі, а фарба любила намертво в'їстися в тканину. Ярослава глибоко вдихнула і заплющила очі. Потім, не відкриваючи їх, промовила:

- Якщо я зараз буду уявляти, що я хочу намалювати, воно ж не з'явиться на мольберті?

- Тепер ні. Система надалі враховуватиме, що ви хочете самі створювати ваші картини, без сторонньої допомоги.

Золотокоса посміхнулася, розплющила очі і приступила до роботи.

Минуло так кілька днів. Дівчині особливо подобалось своє життя тепер – вона встигала абсолютно все і навіть більше. Спала вона все так само у себе вдома – бо якщо повертатись уночі, то що тоді робити усю ніч? От тільки батьки почали доволі дивно поглядати на неї – адже дівча, яке раніше не можна було загнати у кімнату, тепер не можна було звідти витягнути, ба більше - уроки завжди зроблені, і погуляти іноді вечорами встигає. Правда, з кожним разом все менше і менше. Яра стала мовчазною, замріяною, думками постійно поверталась до кімнатки у себе під підлогою. Навіть розмови про те, що у них з'явилися нові сусіди навпроти зовсім дівчину не зачіпали. Хоча раніше Ярослава любила скиглити «живу надто далеко, нікого немає поблизу, коли погана погода, важко дійти до друзів» і чіплялась за кожну живу душу поруч.

Якось одного вечору вона пішла прийняти ванну, після малювання ще однієї картини. Тепер стіни Зони Комфарту не були голі – замість вікон були її власні малюнки, великі, малі, олівцями, акрилом, іноді аквареллю. Іноді – доволі дитячі, з дивною технікою, іноді – надто дорослі, виведені вправною рукою. Цього вечора Яра не була надто задоволена своєю роботою, тому вирішила подовше «покиснути», як любив казати її тато, у воді. Тим паче, Зона Комфарту не вимагала платити за гарячу воду. Вийшовши, зрозуміла, що улюблена піжама лишилась у кімнаті. На хвильку повернувшись нагору. А коли вже зайшла назад, з одягом під пахвою, то побачила нові двері поруч з своїми власними, різьбленими і дерев'яними. Ці ж виглядали менш вишукано. Теж дерев'яні, але кольору темного каштану, з геометричним візерунком на них.

- Ма-а-а-арі, - протягнула дівчина, втупившись у нові двері.

- Все під контролем, - відкликався голос. Його стать визначити досі було неможливо, як і те, з якого саме імені скорочення «Марі». Чи це повне ім'я системи? Та ніколи не говорила про себе у однині, тільки у множині, що доволі таки збивало з пантелику. Тому Яра попросила говорити систему від жіночого імені, - тобі просто запропонували стати друзями.

- Це Зона Комфарту чи Фейсбук? – нервово хмикнула дівчина, поглядаючи на двері, - хто запропонував і чому я не знала про цю функцію раніше?

- Так ти і не цікавилась, то я і не пропонувала. Твої спогади та емоційний стан не показували великого відсотку страждання від самотності. Але система вирішила трошки проаналізувати і дійшла висновку, що більше спілкування тобі не завадить.

- Я рада за систему звісно, а можна мене теж повідомляти про всі ці дослідження над мною? – підняла очі Яра кудись до стелі. Так було легше розмовляти, утупившись у якусь певну, визначену точку, якою найчастіше ставала стеля.

- Ну, якщо хочеш, можемо запрограмувати функцію «надсилання даних аналізу». Але вона буде приблизно раз у тиждень.

- Згодиться. Що мені з дверима робити?

- Та най стоять, ти хоч би вділась, - Марі швидко вчилася «підколками» і більш панібратському тону. Ярославі це було тільки до вподоби – чому б і ні? Так більше здавалось, що розмовляєш з кимось живим, а не просто сконструйованою програмою.

Білокоса не відповіла, а натягнула на себе м'яку піжаму, по якій стрибали динозаврики. Яра побачила її у вітрині якогось магазину і не відчепилась від батьків, доки ті їй не купили цю чарівну одіж – м'яка, тепла, ніжна на дотик, довгі штани та кофта з довгим рукавом – і це все у динозавриках, різних кольорів. Піжама швидко стала улюбленою і дівчина ледь не почала на вулиці в ній ходити.

- От тепер можеш просто їх відчинити. Хоча, чекай, - поруч з дверима з'явилося маленьке табло.

- Коли воно зливається зі стіною –

нікого у тій кімнаті немає, коли зеленим світить – то власник на місці і ти можеш зайти до нього чи запросити до себе. Достатньо просто відкрити двері. Якщо ти зараз відкриєш двері і хтось з вас зайде у Зону комфорту іншого – ці двері залишаться тут назавжди. Або ж доки ви не вирішите розірвати дружбу. Звісно, без твого на те дозволу, власник тієї кімнати заходити сюди не зможе...

- Все, все, я зрозуміла, - закивала головою Яра. Після цього, тихо ступаючи по килиму босими ногами, підійшла до дверей. Табло було лимонно-зеленого кольору, а значить, - власник ще тут, але скоро може і піти. Дівчина глибоко вдихнула, і відкрила двері навстіж.

- Вас турбують з Приватбанку, у вас по кредиту заборгованість! – старий жарт, але чом би й ні?

- Ем... - чорнокосий хлопець поглянув на неї, немов на божевільну.

- То за кредит борг, коли віддасте? – продовжила клеїти дурня Яра

- Коли рак на горі свисне, - він нарешті оговтався і зміряв її зацікавленим поглядом, - то ти вирішила прийняти «Запит на дружбу»?

- Тобі воно теж нагадує Фейсбук?

- Та-а-ак, - закотив він очі, - найсмійніше з їх дружбою знаєш коли?

- Коли ти додаєшся до свого давнього друга, бо той створив акаунт, а соцмережа висвітлює напис «Тепер ви друзі!»

Обидва засміялась. Так і почалось спілкування – з гумору, жартів у піжамах і відчиненими Ярославою дверима.

- Слухай, а як звати твою систему?

- Я – Марі. Якщо ти склерозник, - почувся доволі саркастичний голос, від чого Яра здригнулась.

- Марі? – вона перепитала здивовано, уперше чуючи таку інтонацію від вже звичної системи.

- Так? – і знову ніжний голос системи залунав, щоправда, з її власної кімнати. «Система підлаштовується під стиль та мовлення господаря Зони Комфарту. Або під їх бажання,» - дійшла висновку дівчина.

- Чому я? – Ярослава поглянула на незнайомця.

- Бо я попросив знайти людину, яка б мені була близькою, - стенов плечима хлопець, - до речі, я Аскольд.

- Ярослава, - вони потисли один одному руки. Хлопець відчув безмежну вдячність до нової знайомої – вічні питання «На честь князя?» «А де твій Діп?» «Так а у тебе ж уже є могила!» так і не злетіли з її вуст.

Аскольд, або як він себе скорочував – Аск, виявився теж творчою людиною, але він захоплювався не малюванням, а письмом. Хотів у майбутньому стати зачинателем нової української літератури. Яра б сказала про Котляревського, але вирішила не засмучувати хлопця зайвий раз. Та й дурним він не виглядав, отже просто хоробрився перед нею.

Ці двоє проговорили десь трохи, майже усю ніч. Аск з цікавістю розглядав творчу студію дівчини, відмічаючи напрочуд гарні малюнки. Ярослава завітала і до нього у кімнату та здивувалась горам чернеток, замальовок, схем. Робота що письменника, що художниці мала свої нюанси, про що вперше дізнались обоє. З цікавості, розійшлись по своїм кімнатах і зачинили двері. Ті нікуди не зникли. Так само вели до Зон Комфарту кожного з цих двох. Так і обговорювали усе потроху, доки, зовсім втомлені, не пішли кожен по своїм реальностям. Чи може, по одній – обоє говорили звичайною українською, мали слов'янські імена та схожі проблеми: незрозуміння їх творчої натури близькими, жодного натяку на якесь особисте життя і повну відсутність пригод у власному житті. Настільки упевнені, що завтра побачать один одного знову, що навіть не обмінялись жодними даними, окрім імен.

Ярослава з самого ранку спустилась у кімнату і, не зупиняючись, штовхнула сусідні двері – просто, щоб пересвідчитись, що її «сусіда» вдома. Двері штовхнулись, відчинились, але у кімнаті не було нікого. Жодної людини. Вона повернувшись назад і помітила, що табло з зеленим світлом немає – свідчення того, що Аскольд у реальному світі. І сюди ще не спустився.

- Дочекаюся його тут, - потиснула Яра плечима і зачинила двері. Але голос Марі змусив її розчаруватись:

- Не дочекаєшся. Через різний плин часу ти зістаришся, доки він сюди прийде. Тому краще спробуй іншим разом.

Ярослава зітхнула, але була змушена погодитись зі словами системи. І тому спробувала продовжити малювати картину, яку полишила вчора. Та жоден пензлик не ліз їй у руку – не було й секунди, аби вона

не поверталась думками до чорнокосого хлопчини. Його волосся часто падало на очі, що змушувало відкидати його назад, але то стало звичкою. Чомусь, замість ідеї для малювання перед очима стояла саме ця сцена. Розізлившись на саму себе, Яра стукнула кулаком по полотну, випадково змазавши фарби і цим зіпсувавши свою задумку – вазу з фруктами, які ось-ось випадуть з неї.

Спробувала сісти почитати. Повчитись. Знову помалювати. Але нічого не давалось до рук. Дівча рикнуло на саму себе, чим неабияк здивувало Марі.

- У вас, людей, є друга іпостась?

- Що?

- Ну, ви можете перекидатись на тварин? Я не була впевнена, що у твоєму часі та місцевості це можливо.

- Та ні, це я просто... Емоції... Я скоро повернусь, - зітхнула Ярослава. Аби її думки не бурлили таким шквалом, вона б вже точно що звернула увагу на те, що Марі знала про її місцезнаходження. І вже точно б розпитала більше про ті іпостасі і людей, які могли б їх мати. Але не сьогодні. Сьогодні вона була засмучена. Тому збігла сходами нагору і вперше поглянула осмисленим поглядом на дату. 29 грудня. Скоро Новий рік і раніше вона б кружляла вулицями з подругами, намагалась відпроситись у мами піти святкувати не вдома, а деінде та мучилась би з подарунками – кому що дарувати, намалювати, запакувати, куди заховати перед святом. Тепер у дівчини усе було готово до свята і вона нудилась. Навіть пішла гуляти одразу після сніданку – проігнорувавши зауваження мами щодо власного вигляду – адже спала вона хоч і по 8-9 годин, але була на ногах набагато довше. Ніяк не могла почати засинати у Зоні Комфорту. Та і поки не було такої потреби. Тому синці під очима збільшились та і сама вона змарніла. Але вперто пішла на вулицю. Погода її не підвела – справжня, новорічна грязюка на вулицях, сирість і жодного натяку на будь-який сніг.

Прогулянка не розрадила. Цього року вона не йшла святкувати кудись поза домом – батьки настояли на тому, що це сімейне свято, вона буде вдома і взагалі у неї впали оцінки та успішність за останній семестр, досить вже цих гульок з її сумнівними друзями. Те, що Ярослава все витягнула за кілька останніх днів, маму не влаштовувало взагалі. Здається, та якимось шостим почуттям відчувала, що дитина грає нечесно. Але з мамами завше так. Хто розбере, звідки вони все знають.

Тому з подругами гуляти було нудно. Вони обговорювали покупки, хлопців, святковий стіл, хлопців, вбрання, хлопців. Ярослава немов уперше в житті звернула увагу, скільки порожньої балаканини займало її час. Чи можливо це було лише тому, що ці балачки зараз зовсім ніяк її не стосувались?

Вона нудилась. Вона справді нудилась. Тому, під приводом «Мама попросила прибрати в хаті», втекла додому. Там її справді попросили прибрати в хаті – і Яра навіть цим задовольнилась цим. Ніщо так, як прибирання, тим паче генеральне, не розганяє думки по полицкам. Та і взагалі важко думати про щось чи переживати, коли ти надраюєш до блиску кухонні дверцята. Або ганяєш павуків з шафою. Тому, дико втомлена, вона впала на ліжко. Навіть, уперше за довгий час, не відвідала Зону Комфорту перед сном. Не хотілось.

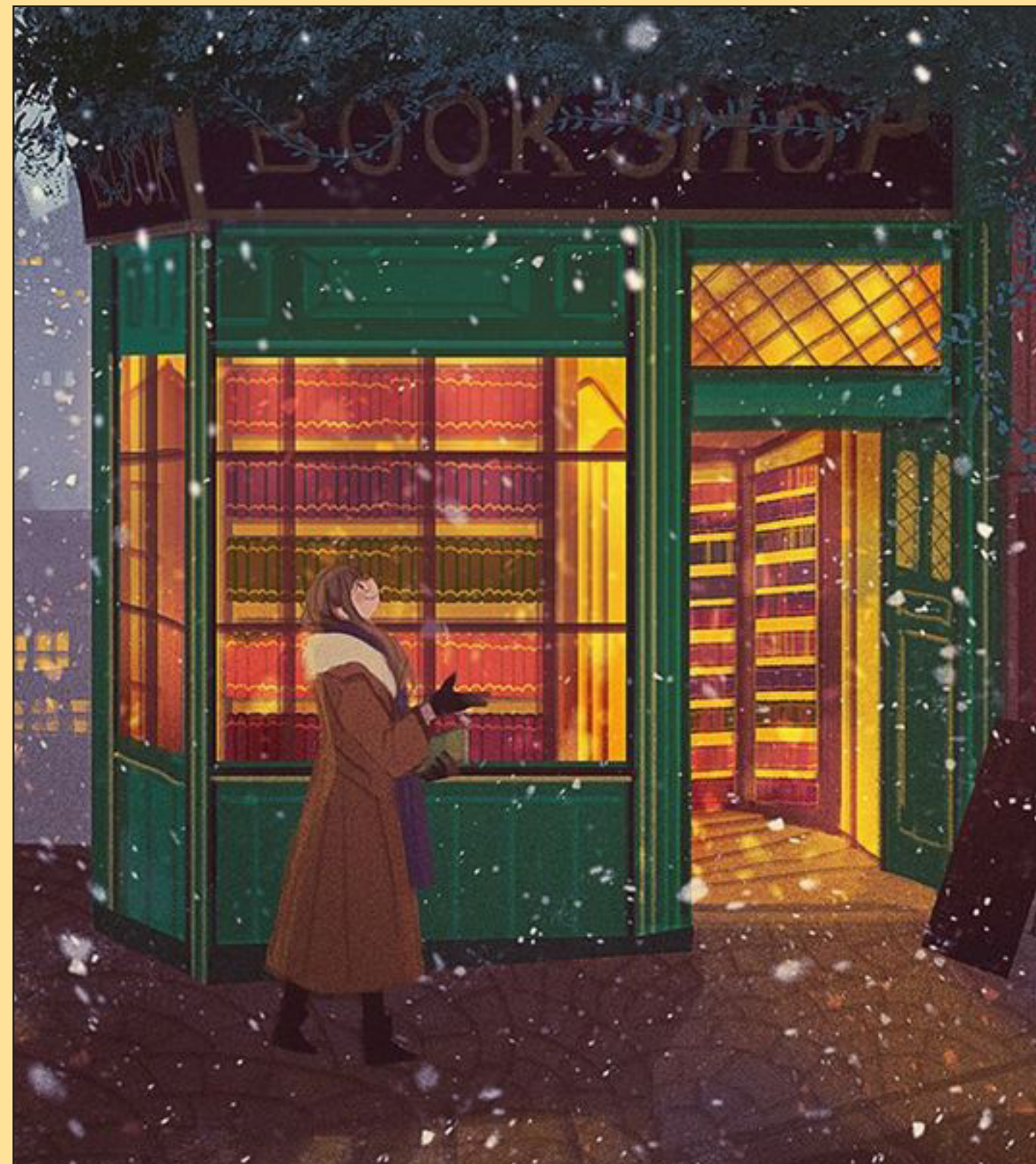
Вранці поглянула за вікно і присвиснула. Потім спробувала засвистіти ще раз, але це не вдалося – раніше вона не вмiла того. Раптово вирвалось.

За вікном падав лапатий сніг. Настільки густо, що він утворив стіну і швидко заметав собою землю. Здавалось, що сніг згадав про свій власний дедлайн і тепер намагався наздогнати втрачене, щоб здати все вчасно – до новорічних свят. Атмосфера новорічної казки переповнила і саму дівчинку, тож вона побігла сходами вниз, відкривши ляду навстіж, ступаючи босими ступнями по теплому бетону. Бетон з підігрівом – чудеса наукової фантастики! Світло навіть не встигало запалюватись – так швидко вона спускалась. Очікування новорічного дива зайняло її думки, хоч вона і сама цього не розуміла.

Але кімната Ярослави лиш була порожньою. Дівчина повернулась до сусідніх дверей, у надії, що там горить зелене світло. Якось же він її спіймав, коли вони зустрілись уперше. Але кімната Аска була так само похмуро пустою. Порожні кімнати – це завжди похмурість, особливо, коли вони не твої, а ти дуже хочеш побачити хазяїна.

- Марі, як він мене уперше спіймав? – дівчина з розбігу гепнулась на своє власне ліжко і зарилась обличчям у подушки.

- Ви випадково водночас відкрили вхід до своїх кімнат. Тобто, час для вас почав відлік тут в один і той

же момент. Таке трапляється. Але сходи не у всіх однакові, розумієш? Тому, доки ти спустилась своїми закрученими, він швидко збіг по своїх прямих і дерев'яних та спитав мене щодо того, чи міг би познайомитись з кимось, у кого теж є така кімната. Так і вийшло, що ви зустрілись. До речі, - у голосі системи раптово почулись зацікавлені та навіть трохи...кокотливі нотки, - він заходив до тебе і залишив тобі кілька звісток.

- Кілька? Це ж він не один раз учора заходив?

- Разів з 10, - аби система мала плечі, вона б точно ними стелула – немов казала: «Ну подумаєш.» Повз пробігав, по хліб вийшов.

- Скільки? – в Яри відвисла щелепа. «Усього 10 раз, коли я цілий день не заходила, а намагалась жити

у реальному світі!». Вона зітхнула, розуміючи – шанси, що вони знову зустрінуться – дуже мізерні. Ну не буде ж він жити через дорогу?

- До речі, Аск залишив тобі повідомлення, - Марі якимось чином підсвітила на мольберт зі зіпсованим малюнком. Ярослава підійшла поближче і побачила записку. «А мені і так подобається. Навіть краще стало – тепер є буря, почуття, емоція. Так і має бути.»

- Коли це він його залишив?

- Та десь тоді, коли в тебе був обід, - помовчавши трохи, відповіла система, певно, підраховуючи час. Ярослава сумно посміхнулась. Вона зняла записку з мольберту і поклала до кишені – чомусь не хотілось її тут залишати. Дістала пензлики, перегорнула папір і почала знову малювати. Нову картину, нову емоцію. Сьогоднішній ранок – сніг за вікном, перший, коли це несподіване чудо, довгоочікуваний новорічний подарунок від природи. Фарба легко клалась на папір, а пензлики немов стали пальцями – такі природні враз стали рухи. Ярославу засмуктало виром натхнення – примхливої штуки, яка може з'явитись дуже і дуже несподівано і зовсім з різних причин. Наприклад, нової пісні, старого улюбленого фільму, кави з маминими пляцками чи декількох рядків, написаних чужим почерком і схованих у кишені джинс...

- Ти знову малювала з самого ранку? – мамин погляд таки запримітив доньчині пальці у фарбі, - сідай давай снідати, нам ще треба поговорити...

- Сирники! – перервала її молодший брат Ярослави – Владик. Ще та заноза, завжди голодна до того ж. Його не турбувало нічого, окрім їжі. І Влад не набирав ваги, а це було дуже образливо.

- То про що ти хотіла поговорити? – спитала дівчина, поливаючи свою тарілку вишневим варенням.

- По-перше, якщо ти так будеш поливати їжу солодким, це зашкодить твоїй шкірі. По-друге...

- По-друге, доцю, їж скільки влізе, хоч лусни, - прийшов на кухню тато, - а ще ми вирішили Новий рік піти святкувати до сусідів. Ближче до 12 години вийдемо до них, там і зустрінемо.

- Але ж... Вони незнайомі нам люди... - протягнула Яра, тільки уявивши, на що може обернутись ця батьківська витівка. Дорослі взагалі недалекоглядні, ніколи не враховують багатьох важливих чинників, захоплені новою вигадкою.

- Це тобі незнайомі, а от Владик уже встиг подружитись з їхньою донькою. Їм обом по 10 років, вони так чудово граються разом, - захоплено почала розповідати мама, але молодший брат Ярослави перебив її:

- Мамо, але ж я старший від Олі на півроку!

- А батьки? – вхопилась за останню соломинку світлокоса.

- Батьки у неї чудові люди, вони допомогли мені недавно – машина заглохла посеред дороги, то відтягли до найближчого СТО. А потім виявилось, що вони просто отут, навпроти нас живуть! І так запрошували до себе, казали, що хочуть завести знайомство з сусідами...

Яра понуро опустила голову. Тепер вона не проведе Новий рік у піжамах і не спуститься у Зону Комфарту майже одразу після звуку курантів. Тепер їй ще і доведеться думати, що вдягнути завтра, нафарбуватись, зробити зачіску і запакувати подарунки... До речі, останній шанс.

- А...

- А подарунками будемо опікуватись ми, - закінчив тато за неї речення, - але ми з ними домовились, що то будуть солодощі. Як початок для гарного знайомства.

- Краще б ви тазиками олів'є обмінялись, - буркнула собі під носа Яра.

- Не бурчи. А у них ще є син, здається, твого віку. Жалілись, що теж з своєї кімнати не вилазить, а ходить немов зомбований. Вам точно буде про що побазікати.

- О боже, мамо, не починай, - простогнало дівча.

- Я не почну, якщо ти більше не будеш скиглити щодо наших відвідин, - підморгнула татові мама, типу «Бач, як я її!». Яра ледь стримала себе, щоб не закотити очі.

Дівчина піднялась сходами до себе і спустилась у свій маленький сховок.

- Аскольд не заходив?

- Ні, не було.

- Гарзд, - вона вирвала листок з зошита і вималювала на ньому «Новий рік, а я буду святкувати його не з друзями, і навіть не вдома. І це точно буде нудно.»

- Це я йому, якщо що, - вона поклала на мольберт листок, - скажеш хлопцю, як зайде.
- Все, що забажаєш, - з готовністю повідомила Марі.
- Та я багато і не бажаю, - Ярослава вилетіла з кімнати.
- А могла б ... - вже вмикаючись, промовила услід система.
- Аскольд заходив?
- Аскольд тут був?
- Він приходив?
- Точно не заходив?
- Що, і зараз не заходив?
- А тепер?
- Ти не могла його проспати?

Аби Марі була б людиною, вона б давно вибухнула гнівом чи просто віпроторила кудись подалі не терпляче дитя. Але вона була витвором системи, як не мистецтва спокою. І якщо і мала нерви, то вони точно були сталеві.

- Ні. Він ще не заходив, - вона вкотре відповіла на це питання за сьогоднішній день. Яра забігала мало не кожні півгодини, - і я не могла його проспати, бо я не сплю.

- А ти могла... Ну, не увімкнутись?
- Спокійніше, ти вчора теж весь день не спускалась.

Ярослава лиш змиралась, зітхнувши. Чомусь здавалось, що от вона ще раз зайде і він обов'язково з'явиться у її кімнаті, буде сидіти на ліжку і розглядати малюнки, не дозволяючи собі і торкнутись жодного пальцями.

Мати погукала дівчину вкотре за день.

- Ти так постійно бігаєш у кімнату, немов там коханця ховаєш.
- Вірогідніше, що у неї там схована ковбаса, - почувся голос тата з коридору, - чи ти не знаєш нашу доньку?

- Та які коханці, мамо. Просто заходжу туди, я що не можу зайти у свою кімнату? – зітхнула Ярослава.

Батьки багатозначно Perezирнулись. То був погляд типу «Знову подарунки робить в останні дні перед святом».

- Я заходив до сусідів, ми точно йдемо до них завтра. Буде просто чудовий Новий рік! – тато аж сяяв. Звідкись з'явився Владик і почав стрибати по кухні, наспівуючи «Щедрик». Ярослава лиш тяжко зітхнула і продовжила допомагати мамі з прибиранням. На завтра на неї чекала допомога з приготуванням наїдків – а значить, вільного часу не буде зовсім. Увечері дівчина вже не хотіла спускатись до свого сховку – хотілось просто завалитись спати. Стрибки настрою впродовж цих днів не тільки лякали, а і втомлювали її саму.

- Доню, вставай, мені потрібна твоя допомога! – почулось з самого ранку.

Надалі світлокусу з кухні не випускали нікуди. Вона все нарізала, чистила, приносила, відкривала, помішувала, варила, діставала, розкатувала і кружляла в танку навколо кухонного столу, намагаючись встигнути якомога більше. І лиш десь ближче до вечору, коли всі заготовки були готові, а солодощі – пеклись у духовці, мама дозволили Ярославі відпочити.

- Марі...

- Та приходив він, ще коли у тебе ранок був. Один раз. Записку прочитав, забрав, залишив свою, - відтарабанила система, немов зарання готувалась. Та хто її слухав після слова «приходив»?

«А ти спробуй насолодитись. До речі, якщо у тебе такий вигляд з вікна, то він заорожує.»

- Спробуй насолодитись. Сам би спробував, - буркнула Ярослава і відписала унизу своїм почерком: «Дякую. Приємних і тобі свят».

- Марі... Мені немає чого вдягти!

- Так давай ми зробимо тобі одяг, - почувся голос системи.

- Ага, і мама вирішить, що я його десь вкрала. Вона ж точно мою шафу знає.

- А якщо ти принесеш щось старе, давно ношене, і ми його трохи підправимо, а ти скажеш, що так завжди було?

- Шикарна ідея! – посміхнулась Яра.

- А ти як собі уявляла створення модних трендів?

До сусідів дівчина йшла вже спокійна. Вона просто відпустила усе і під девізом «Будь що буде», одягнула вишукану синю сукню. Система допомогла трошки її вкоротити («Мамо, я виросла просто») і прибрати кілька зайвих прикрас, зробивши більш елегантною («Мамо, та не було їх, ти ж не думаєш, що я сама повідрізала?»). Зате тепер сукня чудово пасувала до широкого намиста, яке Ярі не було з чим одягнути. Вона натягнула на обличчя новорічну посмішку, типу «Вітаю з тим, що у календарі зміниться цифра» і попрямувала до будинку через дорогу. Думками ж вона була не там. Думками вона була у Зоні Комфарту. Раптово захотілось малювати. Так, щоб аж пальці почали боліти, а пензлик – випадати з рук. Створювати свою власну казку. Вже коли вони стояли перед дверима сусідського будинку, струшуючи сніг, який йшов уже другий день, до Ярослави дійшло – але ж її Зона Комфарту не обмежується тільки її власною країною, кімнатою, можливо і планетою. Вона поза простором і часом – то чому Яра все ще не попросила можливості розвинути себе як художника, відкрити для себе мудрість інших країн? Вчитись більше, адже тут для коханої справи і самовдосконалення було б просто безліч часу. Але дівчина втратила свій шанс зробити це раніше і тому зараз вже віталась з сусідами. Владик – той взагалі весело щебетав з сусідською дочкою, Олею. Та теж була така як він – непосидюча, вертлява, гомінка. Сусідів звали Ігор та Олена, і вони виявились дуже схожими один на одного – невеличкого зросту, трішки повнуваті, і дуже привітні. Ярославі навіть не довелось вдавати, що їй приємно мати з ними справу – так легко завелась розмова.

- В нас ще є син, він зараз спуститься, тоді і познайомитесь, - провадив Ігор, запрошуючи гостей у вітальню, - влаштовуйтесь.

Мама одразу пішла на кухню – розпаковувати гостинці та допомагати господині, чоловіки пішли говорити про щось своє, чоловіче, малі побігли гратись. Ярослава вмостила у кріслі навпроти до вікна. З вітальні йшли сходи на другий поверх – з кімнати господарів. Крісло стояло якраз спиною до них, тому яЯра не бачила, хто, тихо ступаючи, спустився донизу. Аж доки не почула біля свого вуха теплий подих.

- То кажеш, це буде дуже нудний Новий рік? – почувся шепіт і Ярослава підскачила у кріслі. Розвернувшись, побачила перед собою Аскольда. Хлопець стояв, самовдоволено посміхався, немов він з самого початку все знав.

- Аск? – вона ще не могла осягнути цього, зрозуміти, що Зона Комфарту, звела двох людей, які і в житті виявились...

- Так, сусідко, - він вмовився на бильці крісла, - сумуєш, як я бачу?

- Та вже ні, - оговтувалась дівчина. З кухні вийшла мама хлопця.

- О, Ярославо, ви вже знайомі з Аскольдом? Я вже думала, він ніколи не спуститься зі своєї кімнати.

Скоро Новий рік, ходімте, допоможете накрити на стіл, - вона, запрошуючи, махнула в сторону кухні. Зараз була найважча місія – перенести всі наїдки звідти у вітальню, не впустивши нічого.

- Просто... В моїй кімнаті дуже комфортно. До речі, ти чудово виглядаєш. Але динозаврики пасують тобі більше, - стиха шепнув Аскольд і Яра пирснула.

Вже коли стіл був встановлено і він просто-таки ломився від всього, підліткам дали спокій. Але що там того спокою, коли за кілька хвилин прийде Новий рік? Відкривалось шампанське, доросле та дитяче, вмикався телевізор, вогники на ялинці. Усі разом рахували удари курантів. Лунав веселий сміх. Привітання, дзенькіт скла та шипіння бульбашок, вітальні обійми. І лиш дві пари очей не відривались один від одного, як би далеко вони не знаходились.

- Слухай, ти хоч раз задумувалась, які у нас є можливості? – Аскольд таки відловив дівчину і вони усілись на сходах. Ярослава наїлась салатів, нарізок, м'яса і зараз спромоглась лише невизначено похитати головою.

- Я просто подумав... Якщо ЗК, це місце поза часом і простором, - його очі мрійливо засяяли і тільки зараз світлокоса зрозуміла, що вони не просто карі а ще й з якоюсь жовтою іскринкою, - то воно ж не обмежене тільки нашим світом, виходить?

- Але... Стоп. – очі Ярослави розширились, і вона трусонула головою, намагаючись зібрати думки до купи, - ще коли я тільки йшла до вас, я зрозуміла, що не використовувало ЗК на повну. Це ж можна було знайти за її допомогою зразки мистецтва різних часів, різних країн, все різноманітне. Це ж інформація!

- І не тільки, провадив хлопець, відставивши убік келих, - ти ж розумієш, що... Якщо я зміг відкрити

двері до тебе, то куди...

- Ще ми зможемо відкрити двері? – захоплено провадила Ярослава, перебивши хлопця. Той кивнув і скочив на ноги, простягаючи їй долоню. Навіть говори нічого не треба було – дівча сама за неї схопилась і побігла угору сходами за ним. А у вітальні перезирнулись дві мами, мовчки відсалютували одна одній.

- Марі, привіт! – видихнули обоє одночасно, відкривши двері.

- О, ви тепер з одного входу заходите? – почувся привітний голос системи.

- Так. Але не завжди з цього. І не завжди одночасно. Коротше. не змінюй систему наших кімнат, - збивався хлопець. Ярослава лиш перебила його:

- Ти можеш звідси відкрити нам двері в інші місця. Чи...Світи? – голос збився від хвилювання.

- Звісно, куди ви забажаєте. Але треба бути дуже обережними з часом та простором, - почувся голос системи. Дівчина захоплено видихнула. Перед нею відкривались неймовірні можливості, а вона ледь не пропустила їх! Усього лиш займаючись не тим, чим треба і попросту вбиваючи час..

- То...Куди ви хочете?

- Давай карту? – захоплено бовкнув Аскольд, уявляючи, напевно, шмат паперу. Але система розгорнула перед ними не просто карту зір чи землі. Карту світів, у формі об'ємної моделі...Все, чого вони могли торкнутись ось зараз, в цю чудотворну новорічну ніч...

ОСТАННЯ НАДІЯ ЛЮДСТВА

Запис від 24.08.2987р.

Моє ім'я - Номер Вісім. Я – останній живий представник людства.

Мій корабель мандрує космосом вже приблизно півроку. Увесь цей час я не говорила з жодною живою душею, навіть сама з собою, оскільки в моїй душі лишилась тільки пустка. Про що говорити, коли у тебе всередині порожньо?

Та я фізично вже не можу мовчати. Я читала старі записи про давніх людей. Вони виливали свою душу паперові. Можливо, тому вони стали з часом такі бездушні? Вони виливали свою душу усім і не лишали й шматочка собі?

Та, це вже абсурдні алегорії. Я капітан, капітанові не личать алегорії. Йому личать вишуканість, спокій і твердість. З усього цього в мене є хіба що спокій.

Та я і не капітан повністю. Я тут і бортовий механік, і медик, і кухар, і прибиральниця. Корабель одного робітника. І я навіть не жартую. Мене однієї, на диво, вистачає, щоб встигати робити усі справи.

Справ самих небагато. Я маю підтримувати порядок на кораблі. Слідкувати за роботами і вчасно реагувати на будь-які повідомлення системи. Лагодять усе роботи, а я лише перевіряю їх. Керує автопілот, а ж раз на день заходжу у кабіну пілота, щоб звіритись з маршрутом. Там не моє місце.

Мені ніде немає місця. Такого висновку я дійшла ще у 12 років. Дорослі відмахувались від моїх постійних питань. Вони взагалі не відповідають більше на питання. Для цього є роботи. Для навчання – машини. Для питань – машини. Без машин життя немає. Мене не вчили, як розпалити багаття і знайти північ у незнайомому місці. Мене вчили, як перезапустити систему і усунути неполадки у машинах.

Усе моє життя було у техніці. Скільки себе пам'ятаю. І вона скрізь. Люди винищили свою планету машинами. Планета ж відповіла їм тим самим. Ми загнали свої бури надто глибоко. Наші хмарочоси здійнялись надто високо. Землю розірвало на шмаття.

Мені 16. Я не маю жодного поняття про красу – якщо вона ще лишилась. Краса під час війни – смішно. Заводи зупинились. Люди помирали від нестачі води, запаси якої були або глибоко в надрах, або заховані у бункерах. Сонце пекло так, що шкіра злазила. Наш вид не адаптувався – ми якось одним махом знищили все під корінь, не залишивши собі часу для еволюції.

Корені війни ростуть з бажання влади. І тваринного інстинкту. Ми висушили Тихий океан, щоб було куди розселити людей. Врятуватись з планети, коли космічні кораблі ще літали спокійно, всі не змогли. А вона вже вбивала нас тисячами. Спалахнули хвороби. Війни. Жорстокі війни. Що там ті стародавні ядерні бомби? Запустив вірус – і люди самі розносять хворобу, від якої мруть як мухи. Мух, до речі, теж немає.

Космічних кораблів з часом залишилося обмаль. А продуктів на них – ще менше. Їх вистачало максимум на 50 людей. На кілька десятків років. Тому боротьба була жорстокою.

Я вижила раптом. Мене сховали від чужих рук. Жила в самому кораблі, як незмінна його частина. Іноді маскувалась під людину-робота. Я все ще не розумію цього вчинку, чим я варта спасіння. З мене немає зиску – я не політик. Не програміст. Не фермер. Я лише донька конструктора космічних кораблів. Все, що я знаю – знаю від нього. Дивно, чому він мене захищав. Хоча ні. Він був диваком.

Диваки – це ті, хто захоплювались минулим. Диваки не спілкувались з людьми і не жили з роботами. У його голові були видатні ідеї, але він не ділився ними. Іноді забороняв мені відходити більше ніж на кілька хвилин, іноді не помічав місяцями. Але я робила, що від мене потребували – вчилась. Зараз всі роблять лише те, що від них потребують. Жодної самостійності. Саме слово «самостійна» — сором.

У результаті, вижили лише кілька десятків людей. І коли вони прийшли до корабля – було запізно. Земля поглинула їх. Останні літаки, якими вони літали, потрапили в торнадо, воронка якого була діаметром з кілометр. Батько запустив мене у космос. За 5 хвилин після того, як він натиснув «Старт запуску» — його вбив останній живий... Батько вибрав лишитись на Землі. Я не знаю, чому. Я не цікавилась. Мене відучили цікавитись.

Але ось як півроку я на цьому кораблі. Я шукаю залишки людського роду. Ми вже запускали кораблі у космос, знайшли кілька планет. Потім кілька цивілізацій. Потім – люди повстали, і частина встигла втекти з надто технічної для них планети. Опісля польоти суворо заборонялись, а вся доступна інформація – знищилась...

Запис від 31.08.2987р.

Жодної зустрічі. Радари мовчать. Чомусь тільки зараз помітила, що навколо мене закриті двері. За-

криті ілюмінатори. Мабуть, так треба. Але навіщо? Мене не цікавило раніше, що там за ними. Усе, що мені потрібно бачити – це об'єкти на радарі, задля того, щоб встигнути виправити курс корабля.

Запис від 15.09.2987р.

Я не втрималась. Цей закритий ілюмінатор почав пекти мені очі. Він чорнів і чорнів, а під повіками червонів, наливався кров'ю. Він манив мене. Сьогодні я його відкрила. Просто притиснула палець до зчитувача, і він відкривався. Чорна завіса піднялась. Я вперше побачила космос. Я півроку у космосі, але уперше бачу його не з радарів. Радари не передають таку картинку. Ці кольори, це світло, ця моторошна довершеність. Я б сказала, що це краса, аби я знала, що таке краса. Тато іноді називав мене красивою. Двічі за життя. Що це означає, він так і не пояснив. Пояснень машин мені завше було не достатньо. Але машини цього б ніколи не пояснили. Немає слів, щоб пояснити, чому очі не могли відірватись від того, що було за склом. Чому я не могла відвести погляду від космосу? Мене саму жахало це. Раптом захотіла бачити це постійно. Завіса більше не опуститься. Ніколи. Чорний шмат пластику не замінить це. Як Таке можна замінити? Захоплена цією думкою, підняла всі завіси на всіх ілюмінаторах, де тільки могла. Не знала, що мої очі настільки втомились від сірого кольору навколо мене. Але раптом мені стало і цього замало.

Швидко до кабіни пілота: підняти всі жалюзі. Чому їх взагалі сюди начепили? Це ж зовсім нелогічно, хіба ні? І чому я раніше не почала задавати собі це питання?

Звідти вид прекрасніший у кілька сотень раз. Очам відкривається більше їжі для поглинання. Не в силах встояти, я сіла в крісло пілота і просиділа так, певно, до вечора. Земного вечора. У космосі немає дня чи ночі. Моїм орієнтиром є бортовий годинник. Він вказує час з найбільшою точністю на нашій планеті. Оскільки, іноді похибка навіть в одну соту секунди може вартувати життя...

Запис від 18.09.2987.

Я майже живу в кабіні пілота. Були б тут дорослі, вони мені б цього не дозволили. Дівчині взагалі не місце тут – я не координатор і не професійний пілот, щоб мати право на це. Я швидко вчусь, мої автоматичні вчителі дають мені знання точно скільки треба – дозовано. Мозок має поглинати певний шмат інформації, інакше може не встигнути її обробити і запам'ятати. Мені мало. Коли мені ставало нудно в дитинстві, я намагалась говорити з моєю робото-нянькою. Але даремно. Вона не була запрограмована на діалог. Ніхто з мого оточення не був запрограмований на діалоги. Люди не виняток. Чим доросліше стаєш – тим менше з тобою говорять. Здається, дітей вчать говорити лише для того, щоб усі їх системи працювали так, як треба. Людина – це як машина, але в рази менш захищена. Її набагато важче полагодити. Дивно, ми винайшли сотні нових вірусів, щоб застосувати їх в цілях геноциду, але не винайшли миттєві ліки проти звичайної застуди.

Запис від 20.09.2987.

Гуляла кораблем. Саме речення звучить незвично, бо я не гуляю. Людство не гуляє. Кому потрібні прогулянки, коли сонце може за мить спекти твою шкіру? А гуляти будинками одноманітно. Вони однакові всередині – сірі. Іноді побачиш якийсь колір, але він теж неначе сірий. У гулянні сенс відпав ще до мого народження. А зараз я відчуваю себе стародавньою — без поспіху крокую. У кінці коридору раптово побачила двері. Вони були сховані – поруч з великими дверима до технічного відділу, одного кольору зі стінами, лиш ледве видніються обриси. Я намацала на стіні кнопку відкриття. Але замість цього мені відкрилась у стіні цифрова панель з мікрофоном. На екрані висвітився напис:

Продовж речення «Ти знаєш, що ти...»

І все. Нічого більше. У стилі мого татуса, він обожнював усілякі захисні системи і придумувати паролі до них. У цієї – голосовий пароль, я можу вибрати безліч варіантів. Аж доки не натраплю на правильний. Але як відповісти на це питання? Навманна спробувала кілька варіантів, на кшталт «Жива істота» чи «Капітан цього корабля». З фантазією у мене завше було кепсько. Двері, звісно, не відчинились.

Раптово замигтіла червона лампадка наді мною і залунав голос сирени. Металічний голос промовив «Капітане, підійдіть до своєї рубки. Негайно». Уперше за все моє перебування тут мене покликали саме туди. Мерщій промчавши в рубку, я поглянула на радари в пошуках чорної діри поблизу, комети, величезного метеорита чи будь-чого, що могло б зашкодити моїм пошукам наступного місця проживання. Але жодного такого об'єкту не було. І тоді я поглянула в сам ілюмінатор, щоб вчасно помітити праворуч велику сріблясту цятку. Вона не несла небезпеки кораблю, тому її не було на радарі небезпеки. Але це була рятувальна капсула. Капсула, в якій могли знаходитись люди чи будь-які інші живі істоти, яких приховував космос. І ось тут я, як капітан мала визначити, чи можна цій капсулі до мене на борт. Та чомусь навіть не думала. Натиснула на кнопку і притягнула капсулу до спеціального відсіку збоку корабля, використовуючи довгий залізний шнур на присосках. Він має свою хитромудру назву, але вона б нічого не пояснила. Пішла до неї. На стіні схопила бронежилет та ручний нейтралізатор. Звичайні правила безпеки мені втовкли разом з манною кашею на сніданок. Ну, її технічним заміником, про яку манну може йти мова, коли не лишилось жодного клаптика живої землі.

Капсула, що знаходилась в транспортному відсіку, вела себе спокійно. На диво спокійно, бо як мінімум мала відчинитись – і звідти з'явився б той, хто всередині. Натомість не було чути і звуку. Обережно, повільним кроком наближаюсь до неї. Шлунок всередині починає скручуватись як тоді, коли батька схопили на моїх очах агенти управління як тільки він натиснув кнопку запуску. Більше я його потому і не бачила. І він був останнім, хто бачив мене. Інакше я б теж померла.

Насмілившись, одним рухом натиснула на велику кнопку відкриття капсули, опісля відскочила від неї та міцніше стиснула нейтралізатор. Але я все одно не була готова до того, що звідти вистрибне щось велике, кудлато-коричневе, що стрибне і повалить мене з ніг, вибивши з тремтячої руки зброю. Це щось почало намазувати мене обличчя чимось липким і в'язким і натискати на мене в шістьох місцях одразу. Я вже подумала що тут і загину, як почула повністю людський голос:

- Кло, фу, досить. До мене, хлопчику! – і це щось злізло з мене, і слухняно підбігло на голос. Я негайно скочила на ноги, і схопила нейтралізатор. Щоб наставити його на звичайного хлопця... На перший погляд звичайного. Другу пару рук я побачила не одразу.

- Сій, не стріляй, щоб у тебе в руках там не було! – він виставив руку долонею вперед, широко розчепривши пальці – міжнародний жест миру, прийнятий у 2555, коли люди оглухли від одного з вибухів і

мали думати, як їм усім розумітись. Землянин значить, або нащадок. Іншою рукою він тримав шестипале Щось за великий чорний круг з шкіри в того на шиї, — ми не скоїмо тобі зла, ні я, ні Ікло! Він так з тобою лише вітався!

- Я вже подумала, що воно збирається мене вбити. Що це? Ти знаєш українську? – нейтралізатор не опустила. Не довіряти. Нікому. Ніколи. Ні за що. Перше правило з 10 правил життя на Землі. Довіра зникла, як емоція. Кожен живе заради себе. Кожен цінує лише себе. Довіришся – помреш.

- Це? Це ж звичайний пес! Кудлатий, шестилапий, все як має бути, — він потиснув плечима, — ми ж подібні, чому я не маю знати нашої мови?

Коли до нього б дійшло, що я слабша? Що дві руки проти чотирьох – ніщо, мені тоді вже було б непереливки. Але було правило гостинності космічного корабля – якщо гість веде себе мирно, значить я не маю права його позбавляти волі.

- Як ти опинився у космосі?

- У мене є координати моєї планети. Підкинеш, а мій народ тобі віддячить? А по дорозі я тобі все розповім, клянусь.

Координати планети. Планети, де є життя. Те, що і було мені потрібно.

Тепер він живе у каюті навпроти мене. Щось на ім'я Ікло – разом з ним. Я показала, де знаходяться запаси необхідного для життя, він показав мені на карті координати планети. Зараз ніч на моїй планеті, якщо від неї ще щось лишилось. Космос за склом все так само кольоровий. Двері замкнуті на кілька замків, а кабіни всі захищені паролем. Я підняла систему безпеки, яка раніше була майже вимкнена, лише захист від зовнішнього втручання. Але ж нікому не довіряти. Перше правило...

Запис від 22.09.2987

Це неможливо. Як прожити ще один день? Він постійно на мене дивиться. Постійно, де б я не була.

Його Щось виявилось собакою. Воно слабко нагадувало мою собаку в дитинстві, але то був робот і він мав чотири лапи, то ж не дивно, що я не впізнала. Але пес – це половина проблеми. Він гавкає, і це заповнює тишу, в якій я жила весь цей час. Тепер вона не так давить на вуха після гамірної Землі, але постійний гавкіт починає набридати. Його господар зрідка щось питає, здебільшого тиняється кораблем. І дивиться, дивиться на мене! Мене всюди неначе переслідують його очі. Тому я стараюсь уникати їх. Я їх не розумію. Вони не такі, які були у землян. Вони світлі, у землян сірі. Вони живі, постійно рухаються, неначе палають із середини. Навіть у мого батька, дивака з диваків, були спокійніші очі. Усі інші взагалі просто дивились в одну точку – у візор! Це – нормально. Дивитись у візор, у екран, у це чортове скло! Не на людей.

Запис від 23.09. 2987

Зіткнулась з ним у відсіку з їжею, де він годував Ікло. Спитав мене настільки рвучко, неначе це питання крутилось у ньому весь цей час:

- Ти мене уникаєш? – я потиснула плечима. Я вела себе так, як і завше з людьми, бо і люди вели себе так само. Я не розуміла, чим я його уникала.

- Ти не спитала мого імені.

- Імені?

- Так, у мене є ім'я. Як і в тебе. Яке мені дали батьки. Як мене всі називають.

- Я не маю імені, — я знов потисла плечима, дивлячись на те, як його третя рука чухає пса за вухом.

- У тебе лише дві руки, ти не маєш імені, майже не говориш і мене уникаєш. Хто ти?

- Я людина, хто ж іще, — не витримавши, сіла просто на підлогу. Не люблю стільці. З дитинства. Хоча це погано, бо це йде всупереч правил. Мене майже відучили сидіти на підлозі.

- Ні, людина я. Всеволод. З планети Батьківщина. Вилетів подорожувати

ти космосом і відбився від групи, бо пес натиснув не ту кнопку своїм носом.

- Я – Номер Вісім, з планети Земля. І я – людина. Відповідаю всім правилам біології.

- Але ж номер – це не ім'я... І... Усього чотири кінцівки? Чекай, ти, що з землян? З отих давніх землян, наших предків? Невже ви ще лишились живі?

- Ні. Нас живих не лишилось, — я поглянула йому в очі, байдуже промовляючи ці слова, — людство самознищилось. Я останній живий представник свого роду.

- Тоді чому ти не Номер Один?

Я не знайшла відповіді на його питання. Мені взагалі рідко задавали питання. Для цього створені роботи. Я не потрібна для інформації. Я не потрібна для рутинної роботи. Ні для розрахунків. Іноді я взагалі не розуміла, навіщо я потрібна. Хіба що як носій генетичного коду. Усі навколо завше були кращі за мене. Вони могли замінити мене. Я не могла замінити нікого.

Виходом мала стати тиша. Звичайна тиша, так завжди у людських розмовах. Мовчанка, тиша, кінець розмови. Неначе і не починали говорити. Але тиша лише мала настати. Замість неї був гудок сигнальної системи. Червоне світло загорілось навколо нас, Ікло заскавулів з переляку. Я підхопилась і помчалась до капітанської рубки, сподіваючись, що це знову щось таке, що може якось мені допомогти, чи хоча б не завдасть шкоди. Але те, що корабель затрусило, неначе звичайну бляшанку після цього – було доказом, що в цей раз все добре не закінчиться. Я не втрималась на ногах і впала, забивши ліктя та коліна. Не звертаючи уваги на біль, влетіла до рубки, не зважаючи на гукання позаду «Чекай!». На моніторі висвітлився інший космічний корабель. Одразу опісля мигнув вогник внизу екрану – «Нове повідомлення». Передача була на основній частоті – тобто, на такій, якій спілкувались усі кораблі між собою без винятку. Людські кораблі, звісно ж.

Відкрила. Заклякла. По екрану похмуро пробігли літери. Безповоротно. Байдуже. До чого ж літери можуть змінюватись, передаючи настрій того, хто їх написав. «Екіпажу корабля «Земля-2895». Ми – господарі цього шляху через космос, вимагаємо з вас плату за переліт. Одна жива людина – і ваш корабель може спокійно летіти далі. Ні – чекайте штурму і повного знищення. У вас 18 годин на роздуми. Бувайте здорові».

Всеволод прочитав листа, перехилившись через моє плече, хоча він взагалі не мав тут бути.

- Пірати. Ми нарвались на піратів, — похмуро кинув, стиснувши пальці в кулаки так, що побіліли кісточки. Ніколи його таким не бачила. Неначе подорослішав на десяток років. Лише кивнула у відповідь. Неначе через силу розціпила зуби:

- Ми можемо якось втекти? Урятуватись?

- Ні, поглянь, — ткнув пальцем на зображення, - їх корабель більший, в них набагато краще обладнання, ніж тут. Вони на цьому ділі, певно, собаку з'їли. Вибач, Ікло.

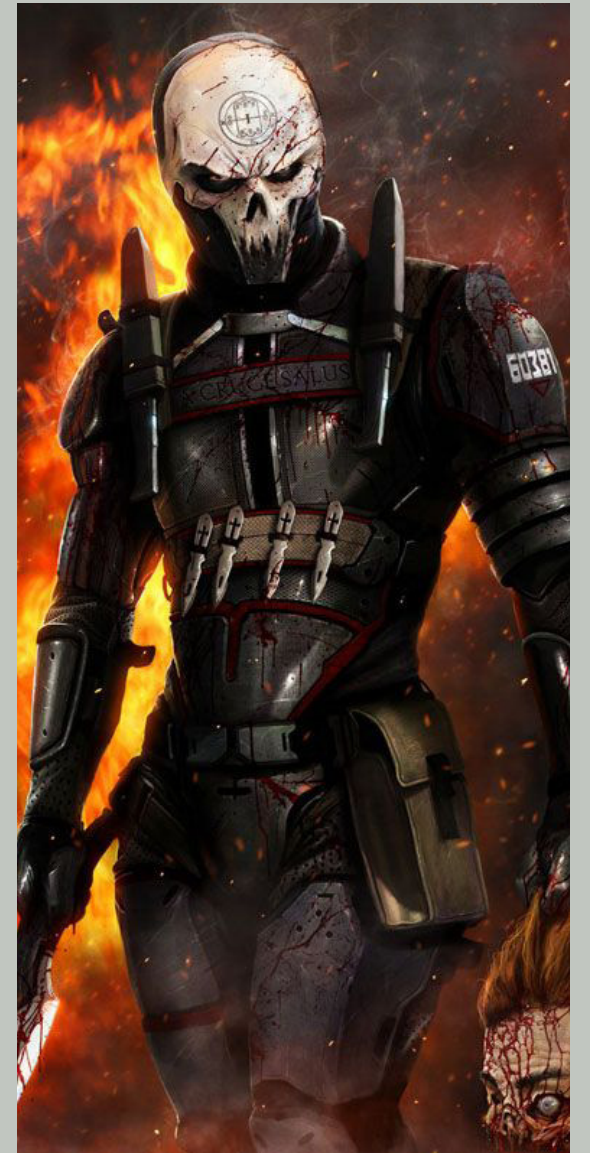
- Що ж, тоді...

Але цей впертий хлопець не дав мені доказати.

- Я піду. Крапка.

- Навіть не смій! – чому мене так вжахнула ця думка? Я ж так байдуже спостерігала вимирання всього людства. Як і всі земляни.

- А от і посмію, зрозуміло? – він гепнув кулаком по столу, — не вистачало, щоб їм ще й ти дісталась. Ти розумієш, що вони теж люди? Але такі, як я! Нашадки тих, хто покинув Землю століття тому, ті, що вже

пристосувались до космосу, до умов життя тут? І ти, абсолютно не пристосована, неначе мала дитина, забита й забута, до того ж останній нащадок землян. Без емоційна, дивна, мовчазна, похмура. У мене відчуття, що тебе батьки в дитинстві піддавали тортурам, чи вживили в тебе машину. У піратах ти зовсім загниєш!

Дивна річ. Мого батька ображали мільйон раз, вбили у мене на очах, але тоді нічого не відбулося. Лише якась пуста утворилась всередині. Але хіба то було дивно? Кожен має всередині себе пустку, яку більше ніколи нікому не зайняти. Цей нестерпний хлопець зумів торкнутися цієї пустки і викликати цим біль, лише вигукнувши наклеп на мого тата. Біль, що пробудив щось оте, людське, оте, що могло відчувати емоції.

- Ніколи не кажи так про мого батька! — мій голос зірвався на крик в кінці речення, і я замовкла, здивувавши цим криком саму себе. Опісля продовжила, доки Всеволод остовпів:

- На цьому кораблі я капітан, зрозуміло? А ти взагалі сторонній, тому марш звідси! І жодних жертв без моєї на те згоди!

Він послухався. Промовчав, і пішов, лиш знову поглянувши на мене своїм довгим поглядом. Я впала на капітанське крісло позаду себе. Опісля потягнулась до моніторів і зчитувачів – я мала знайти вихід. Мій мозок відкидав варіант жертви Всеволода – мав же бути якийсь вихід. І йому не було сенсу жертвувати. Хто я йому? Що цей корабель для нього? Відкрила електронний щоденник. Коли я почала писати сюди такі довгі записи?

Запис від 24.09.2987

Не втрималась. Заснула. Дурнувятий людський організм. Прокинулась в темряві, з переляком поглянула на лічильник поруч. Лишалось ще дві години, до того, як пірати почнуть штурм. Їх корабель з радарів не зник, він так само був трохи ліворуч від мого. Здивувалась, бо щось було не так. Задумалась, а опісля зірвалась і побігла у транспортний відсік, який був дуже далеко від капітанського. Не було чути гавкіт Ікла, що розливався зазвичай на весь корабель.

Рвучко відкрила двері, щоб побачити, як Всеволод прив'язує Ікло до найближчого поручня, а собака рветься до хазяїна. Хлопець вже був у скафандрі. Поруч була підготовлена одна з кількох «шлюпок» — маленький корабель, в якому можна переміщатись між більшими, чи робити висадку на планету. Повернувся у мою сторону. Сумно всміхнувся.

- Вибач, що не зайшов попрощатись. Попіклуйся про Ікло.

Незчулась, як схопила його за руку і міцно стиснула. Я б не могла йому завадити – в нього лишались вільні ще три руки, а в мене – одна. Єдине, що я змогла – це стиха спитати:

- Чому?

- Бо тобі потрібен шанс, — ні на мить не задумавшись, він поклав свою руку на мою, стиснувши пальці, — бо ти маєш його тримати. Ти не бездушна, як здаєшся. У тебе ще все попереду. Я і не уявляю, що ти бачила, але певно, нічого доброго. Я чув чутки про людство. Розучилось любити, іде до самознищення. Знищує все прекрасне, вбиває власних дітей заради наживи. Наступає другові на горлянку. Але я слідкував за тобою. Постійно. Ти була схожа на це – але лише ззовні. Всередині тебе ще є Людина. Але ти її ще не знайшла. Ти маєш знайти себе, розумієш? Я себе давно знайшов. Я прожив життя, яким міг би гордитись. Можливо, я нічого після себе не залишу, та байдуже. Бо залишишся ти – повернешся до людства. До людяного. Я врятую тебе і ти станеш тим, що я залишу після себе. За таке варто вмерти.

Він охопив мене руками і міцно стиснув. Здається, це називається обійми. Мені здалось, що я так лишалась стояти стовпом – допоки не помітила, що і мої руки незграбно охопили його. Хлопець лиш стиснув мене міцніше.

- Знаєш, обійми – це теж доказ людяності. Не оті, які роблять просто з поваги. Ті обійми, якими висловлюють почуття, емоції, в яких виливають душу! Навіть ті, в яких ховають лице. Емоції – це головне.

Розтулив руки і посміхнувся. Сумно, але не вимушено. Ікло завив, привертаючи до себе увагу. Всеволод повернувся до нього і лиш погладив по голові.

- Попіклуйся про нього, добре? І знаєш... Ніяка ти не номер Вісім. Ти заслуговуєш на власне ім'я, а не на порожню і бездушну цифру.

Розвернувся, і пішов до «шлюпки». Вже коли відкрив двері, я спромоглась вигукнути:

- Яке? Яке ім'я? – це був не вигук, радше тихий писк, мій голос зірвався. Цей неймовірний хлопець

завмер. Опісля повернувся.

- Ярина.

І закрив за собою двері. Опісля опустилась металева перегородка – він мав вилетіти в космос так, щоб нас з Іклом не втягнуло за ним. Цілі самозахисту.

Більше я його не бачила. Лише цятку, що поволі зменшувалась. На тремтячих ногах відв'язала ікло і якось машинально відреагувала на червоний сигнал – кинулась до капітанської рубки. На екрані висвітлось нове повідомлення.

«Приємної подорожі!».

Піратський корабель повільно покинув мене саму. Вдарила кулаком по столу. Внизу шарпнув за штанину пес. Невміло погладила його, намагаючись заспокоїти скавчання.

- Ну, не плач, — а сама плакала. Вперше в житті. Така неймовірно людська емоція. Жаль. Сум. Біль від втрати...

Запис від 29.09.2987

Більше не було піратів. За кілька годин я наближусь до планети, координати якої мені вказав Всеволод. Не могла всідіти на місці, пройшлась по кораблю. Погана ідея. В пам'яті починали зринати спогади про цього неможливого хлопця. Спробувала втекти від них. Дібралась до схованих дверей. Знову це питання «Ти знаєш, що ти...». Але тепер я знала відповідь.

Людина!

Пароль прийнято.

Двері поволі відчинились, не вірячи цьому, я заглянула в цей прихований відсік. Переді мною було безліч шаф, коробок, сховищ, сейфів – усі види того, що могло втримати у собі багаж. А на них – книги. Старі, паперові. Картини. Картини, оті старі, яких зараз було не знайти. Якись розробки, платівки з музикою, старі диски. Фотографії. Мій батько зробив мені найкращий подарунок – подарував людство, коли воно ще не втратило себе. Це мало допомогти мені знайти оте внутрішнє «я», глибоко заховане. Це – найбільший скарб землян. Вимерлої раси. Але доки є я – вони живуть. І тому я сміливо ступила назустріч змінам...

МАГІЯ

Епілог

Вона стояла, легко спершись ліктями на поручні, немов просто насолоджувалась краєвидом, що відкривався. Синя сукня колихалась на вітру. Від особливо сильних поривів підіймаючись, але тут же і падала. Одежа чимось вітер і нагадувала – так само нестримна, легка і міцна водночас, вона не відкривала нічого, бо складалась з великої кількості тканини, що вільно лежала навколо ніг, та це не зменшувало сили, з якою сукня притягувала погляд. Повністю закрита спереду, ззаду відкривала спину майже до непристойності. І одіж була викликом. Її власниця, струнка постава, гордо піднята голова, спокійний та впевнений вираз обличчя, розслаблені рухи – все це було одним суцільним закликком до непокори. Адже все це було порушенням весільних традицій. Тому до нареченої було більше уваги, навіть, ніж до її нареченого. Що бився отут, внизу, під постаментом. На смерть.

Сама оповідь

- Хей, ну ти тільки поглянь! Наш син і донька служки знову граються разом! А ще з ним ота мала тварина, яку ти конфіскував. Що, невже не можна було віддати її у відповідні руки? – Лін застукотіла пальцями по підвіконню, - а як же оті чудові виховані дівчата й хлопці, які постійно нас відвідують з матерями?

- Лін, люба, йому лише 5 років, най грається з ким хоче. А тварину я не міг віддати, сама знаєш, її б убили, як наслідки невдалих експериментів із магією, - Янс лиш ледь відвів погляд від столу, над яким світилась голограма міста, - повір, наш син гарно вихований як на свій вік. Чого я не можу сказати про

«чудових» адептів місцевого інституту магії Землі. Сьогодні у них знову складання іспитів.

- Чому ти так слідкуєш за тими їх іспитами? Ти технік, хіба не маги мають приділяти їм більше уваги? - Лін поглянула на чоловіка через плече.

- Бо, моя люба, я технік, який є главою технічної служби захисту цього міста. А якщо шановані маги вдало здають екзамен, вони йдуть не менш шумно святкувати і чомусь завжди туди, де є техніки. Та і якщо невдало, теж. А мені потрібно підтримувати порядок у нашому містечку, а не давати молоді перебити один одного.

- Зброя, що призводить до летального кінця, заборонена. Так само як і смертельні закляття. На все це накладене вето, вони не можуть навіть вимовити ті закляття, як наші доторкнулись до зброї.

- Та вони і навулачки непогано справляються з підвищенням рівня смертності, - потиснув плечима Янс, - тому, треба бути наготові до різного. Ось подивись осюди...

Двоє дорослих схилились над столом. Веселий дитячий сміх за вікном їх більше не зачіпав.

Двоє дітей гралась, кидаючись один в одного горіхами, а між ними скакало кудлате цуценя. Цуциком його поки кликали всі, хоча це точно був не цуцик. Це був гібрид хриза та жина. Хриз – це велика перевізана тварина, на ній у давнину пере-

возили вантажі, адже її шість лап були надійнішими за будь-яких коней. Жин – це найбільша кудлата тварина, у неї найкраще хутро, з якого плетуть найміцніший одяг – якраз у роботі знадобиться, що технікам, що магам. Обидва види у свій час були виведені штучно, щоб задовольняти потреби суспільства. Зараз це вже були просто забавки – нелегальні експерименти над тваринами. Тому, так званий «цуцик» був конфіскований, але приспати його у Янса не піднялась рука і він віддав його синові, піддавшись на вмовляння.

- А коли я виросту, то стану таким же героєм як і мій тато. Я буду найкращим техніком у нашому місті! – хлопчак гордо задер носа і тут таки отримав по ньому горішком.

- Будеш тільки вихвалитись, то ніколи не станеш героєм! – сміливо відповіло йому замурзане дівча. Така суперечка була між ними традицією – коли ставало нудно, завжди хтось її починав. Син одного з найголовніших людей у місті (назва якого, до речі, Рібат) та донька слуги першого.

- А я стану! Я буду рятувати невинних і карати тих, хто порушуватиме закон! Я буду взірцем для всіх! Навіть ти будеш брати з мене приклад!

- Та досить вже казати «Гоп», доки не перескочив! Спершу тобі треба вивчитись, бути найкращим, тоді тебе мають почати поважати, а потім одружитись, а далі й будеш геройствувати і рятувати світ. Чи навпаки, я не розбиралась сильно, що за чим роблять.

- Одружитись? Щоб ото таке як ти мені голову морочило все життя? – пхенькнув малий, вдало цілячи по дівчині бідолашними горіхами.

кілька років потому

- Кір, перестань соромити своїх батьків! – на стіл полетів електронний приймач, на екрані якого світилися синім кольором літери «Незадовільно!», - це вже котра така оцінка за останній місяць? Ти мусиш гарно вчитись, а чим ти натомість займаєшся, - Лін не тямала себе від злості, - так це всім, окрім навчання! Доки не виправиш свої оцінки, доки не покажеш задовільного результату – не бачити тобі ні польотів на вітрогоні, ні підземних атракціонів! Твоє щастя, що я не буду відривати батька від роботи – учора знову якась малеча пробралась на закриті магичні ритуали в місцевій аптеці – і знову сліди всі сплутані! Маги скоро почнуть нас не просто тихо зневажати, а відкрито кепкувати – оно ж бо як, за власними дітьми не можемо слідкувати!

Кір лиш кивав головою у потрібних місцях материні розмови, опісля чого забрав зі столу приймач і хутенько наклав п'ятами – доки мати не почала цікавитись, де ж це він був взагалі вчора ввечері, що не вивчив своїх уроків. Як тільки закрив за собою двері кімнати, то з ліжка піднялись дві голови – розпатлана і пухнаста.

- В наступний раз спершу зробиш уроки, я не зможу вічно тебе прикривати, - Ія примружила хитрі заспані оченята, а Цуцик голосно позіхнув, висолопивши язика. Він уже був зростом до пояса дітям і неймовірно кудлатий. Щастило лиш те, що він не линяв, а з нього в певні дні просто треба було зрізати шерсть. Якщо можна було, звісно, спіймати шестилапу тваринку.

- Наступного разу може і не бути, - Кір понурив голову, - вона забрала у мене ключі від кімнатчини. А там же усі наші здобутки!

- І що б ти без мене робив, герою? – подражнила його Ія і брякнула ключами, дістаючи їх з кишені.

- В тебе є копії? – він не повірив своїм очам.

- Ну, взагалі, це в тебе є копії, - вона показала тому язика, а опісля кинула подушкою. Зав'язалась жартидлива бійка, після якої діти попадали на підлогу.

- Чуєш, чому ж ми ніколи не пересікаємось? Чому намагаються якомога більше обмежувати спілкування магів та техніків? Кожного разу як ми проникаємо до них і дивимось, як вони варять зілля та виробляють ліки – нас ніхто не проганяє, вони не вбивають нас своїми закляттями.

- Вони не можуть, дурко. Смертельні закляття заборонені, їх ніхто і не знає, напевно.

- Тоді вони добрі, чого нам їх боятись? – не вгавала Ія, дивлячись на розмальовану стелю у кімнаті хлопчика. В її кімнаті, яку вона ділила з матір'ю, звісно що, такого не було. Там була звичайна сіра стеля. І вікно набагато менше. Та й меблі не такі. Тут вони були всі з металевого корпусу, поверх якого був нанесений шар-голограма – він показував такий текстиль, який бажалось власнику. Таким чином можна було міняти дизайн кімнати, не змінюючи свої меблів. Зараз вони були дерев'яного кольору, іноді Кір робив їх взагалі різнокольоровими, коли приходив Янс – він за звичкою змінював колір на сірий, коли Лін – на

пастельні відтінки. Та Кір вже починав відвойовувати свій власний простір і постійно змінював все на власний смак. Або наперекір.

- Не знаю. Просто вони окремо собі, а ми окремо собі. Так мені тато розповідав. Типу, все і так між нами дуже змішано, так і у стосунках між нами. Він казав, що з давніх-давен ми живемо окремо. Та і сама знаєш – магом народжуються, а техніком стають. Маги до себе всіх беруть, навіть якщо просто іскри з пальців пускаєш, - голос Кіра став на мить сердитим.

- Перестань злитись на того забіяку Ляка, скільки тобі ж вже кажу.

- Тому що хіба він мав право ображати мою двоюрідну сестру лише тому, що, бачте вже маг. Та тільки ж іскри з пальців і уміє пускати! А вона одразу ніхто і звати її ніяк, - повторив він слова, що злетіли з чужих вуст.

- Та ти йому вже на кулаках пояснив, хто тут ніхто і кого звати ніяк. Злякався тебе Ляк. Ха, чому йому дали таке кумедне ім'я? – заходились обоє сміхом.

минає ще кілька років

Кір поклав голову на стіл, якраз на записи завтрашнього виступу. Завтра він мав бути ведучим щорічного шкільного ярмарку винаходів, незважаючи на свій молодий для такого вік – усього 14 років. Невдячна взагалі робота, той ярмарок. Хоча всі так на нього чекають, мов на якесь свято. Найкращі учні показують свої досягнення – вироби, що вдосконалюють суспільство і йдуть йому на користь. Гірші учні, такий собі «середняк» – ті сприяють організації ярмарку, всілякі заходи, дивляться за порядком та щоб гостям було комфортно. Найгірші учні – лиш офіціанти чи прибиральники після заходу. І є він – син ледь чи не найголовнішого службовця в місті, і який має стати тим ненав'язливим обличчям, яке пройде невидимою ниткою через весь захід – його ведучим. Відкривати ярмарку, представляти виставки та вироби, запрошувати до мікрофонів наступних виступаючих. Ніхто не питав його, чи Кір хоче, просто призначили. А ще була чутка, що на цей захід завітають декілька магів – інкогніто звісно. І тому все має бути на найвищому рівні, щоб не сісти у калюжу перед такими крутими гостями, показати, що техніки – їм

як мінімум рівня. Тобто, показати те, що вони так палко доказують – рівність народів, але це те, в чому й самі техніки іноді сумніваються.

- Та які ми їм рівня, вони ж маги, - тихо фиркнув Кір, почісуючи під столом голову Цуцика (всі так і продовжили називати хатнього улюблениця), яку той поклав йому на коліно, намагаючись розважити господаря, - прийдуть, а потім знову підуть, не зронивши й слова. Ті таких голосних заходів не влаштовують, щоб доказати комусь свою крутість – вони і так круті. І чудово це знають. Тому не показують свої нові винаходи та досягнення. Не вихваляються перед нами своїми результатами.

- Якби тебе зараз почула Лін, ти б лишився без вечері, - в кімнату прослизнула тінню Ія, - а там на десерт якраз печені яблука з медом. Ми з мамою вирішили тебе порадувати перед завтрашнім виступом.

- Мене порадує зараз, хіба що, смертельне закляття. Я ж з самого початку щось наплутаю і завтра весь захід піде Цуцику під хвіст, - хлопець не відривав голови від столу, аж доки не відчув солодкавий запах. Рвучко піднявши очі, він стукнувся об лампу, що м'яко освітлювала світ і яку він само недавно змусив левітувати нижче – вправлявся в управлінні сенсорними лампами, що досить уперті і погано слухаються, хоч і створені штучно. Дівча з золотавим волоссям, що зараз було заплетено у товсту косу і перекинута через плече, тримало у руках тарілку з запашним десертом.

- Ви, певно, знову сядете пізно до столу, тому ось тобі, щоб не вмер раптом завчасно, - вона легким порухом руки простягла йому тарілку. Русявий хлопчина вже потягнувся за яблуком, як тарілка почала від нього тікати. Дівчина зробила максимально невинний погляд, - немов би це не її рука тільки-но відсунула тарілку, лиш зеленуваті відблиски в очах хитро поглядали на друга. Кір втомлено всміхнувся і піднявся з місця. Будучи однолітками, він був одного зросту з Ією, що часто ставало приводом суперечок – хто ж все-таки вище. Однак, спіймавши тарілку і вкусивши яблуко, хлопець присів на підлогу, прихилившись спиною до ліжка. Ія вмостила поруч і з задоволенням господині дивилась, як хлопець наминає спечений нею смаколик. Цуцик лиш чхнув на те – він любив свіжі яблука. Та і взагалі їв усе зелене і свіже.

- Не треба вважати себе гіршим за когось, лиш тому, що вони від народження мають щось, чого не маєш ти. У будь-якому випадку, всі ми рівні, бо ми – люди. Маги не показують своїх трюків, бо їх здобутками ми і так користуємось – смачні продукти, що виростають за допомогою природи, а не хімії, дієві та природні ліки, чисте повітря, багато чого, загалом. Так, без магії ми довго не прожили б. Бо вона – природня, сильна. Іноді мені здається, що аби магія була валютою, то на неї був би найбільший курс. А такі як ти, - вона тут дала йому жартівливого щигля, - будують будинки, роблять найрізноманітніші пристрої, що полегшують життя. Маги теж користуються побутом. Їм теж подобається просто лежати у ванній, де вода тече за натиском кнопки, а не через витрачання магічного резерву на управління нею. Чарівники люблять літати, але як їм вберігати очі на великій швидкості без наших візорів? Ми можемо і об'єднувати свої сили – тоді з'являються телепорти – технічна рамка, що забезпечує безпеку, та магічний портал, що забезпечує переміщення. Так, є жорстокі закони у кожного з народів. Але то нічого, - одразу додала вона заспокійливим голосом, - ти ж сам знаєш, бачиш на прикладі батька, що правила слугують для порядку у суспільстві. А завтра ти все зможеш і покажеш вищий клас. Твоя мати буде тобою гордитись.

- Вона буде гордитись не мною, - облизав Кір пальці, липкі від меду, - а тим, що всі інші бачать, який я гарний. Для неї все – це високе місце у суспільстві. Їй потрібна повага людей, загальне захоплення. Вона вже зараз підштовхує мене до того, щоб я вибирав собі дружину з вищих сімей суспільства – адже вдалий шлюб обов'язково залежить від родоvodu моєї нареченої.

- Тобі хоча б є з чого обирати, - сумно посміхнулась дівчина, - мені такого не дано.

- Що? – здивовано підняв він на неї брови.

- Та так, думки вголос. Ти не переймайся моїми проблемами, - вона вислизнула з підлоги і водночас від подальших розпитувань, - готуйся, але не перевтомлюй себе. Я покличу на вечерю, а зараз мушу бігти – Лін знову сердитиметься.

- Бо ти відволікаєш мене?

- Звісно, - дівча вже замкнуло двері і пішло вниз сходами, стараючись не думати, про те, що аби вона була донькою високопосадовця, Лін би не сердилась.

- Доню, що він там? – між мамою і донькою можна було побачити багато схожих рис, хоч і були відмінності – та й ті здебільшого спричинені різницею у віці. Мама їй мала таке ж золоте волосся, хіба що воно було набагато довшим, але виглядало доглянутіше, заплетене було елегантніше. Та в очах не було отих зелених іскорок – лиш горіховий сум. Руки, помережані зморшками, вимішували тісто на завтрашній

вранішній пиріг. Жінка відмовлялась користуватись у такій справі технікою, і господарям це подобалось – певно тому вони, будучи техніками не віддавали виробам всю владу, а тримали слуг. Хтось вважав це забавкою, хтось – необхідністю в оточенні себе людьми і тим, що зроблено людьми. Та і магія не завжди добре вживалась з технікою, ламаючи її чи виводячи з ладу – а всі продукти були вирощені за допомогою магії. Чомусь для приготування їжі магію не використовували. Лише для вирощення продуктів, екологічно чистих. Мати її ніколи не задумувалась хто вищий – маги чи техніки. Бо для неї і не поставало такого питання. Лиш маги можуть підтримувати все живе – техніка може підтримувати лиш саму себе. Просто чарівників набагато менше, вони рідкісніші, тому кожного з них бережуть як зіницю ока. Звичайних людей більше, їх і не так шкода, в них і прав менше. Хоча на вигляд – всі рівноправні. Але так тільки на перший погляд, бо чим далі – тим більше бачиш. Мама її, Анн, бачила багато, про що свідчила втома та смуток на дні її очей. І з кожним днем він ставав все більшим, хоч його і розбавляли крихти радості, коли жінка кидала погляд на свою доньку.

- Та, звісно, що переживає. Знаю я його, завтра вийде і жодної помилки не зробить, як завжди. І чому тільки труситись і накручувати себе кожного разу?

- Всі нервуються, сонце. Кожна людина. Просто хтось це показує на людях, хтось ні.

- А він і не показує. Він, певно, тільки нам з тобою показує. Ще іноді батьку, але чим далі, тим менше, - Ія хутко розставляла помитий посуд, - дорослішає ж. Мам, чому ти ніколи нічого не говориш мені про мого власного батька? Невже немає зовсім нічого, що ти могла б про нього розповісти?

- Тому що так треба, - погляд Анн став сумніший, - іноді і мені здається, що я зовсім його не знала. Ми ж навіть не встигли одружитись...

- Що? – тарілка майже вислизнула з пальців її.

- Нічого, давай хутенько. Я чую шум вітру, а значить, нарешті Янс прибув з роботи. Ця його звичка, брати магичний завиток вітру замість нашого вітрогона... Потрібно подавати вечерю гарячою.

Ія, рухаючись, немов у тумані, стала виконувати материні накази. Розуміння почутого накочувалося на неї хвилиною. Вона позашлюбна дитина. Позашлюбна. У країні, де частіш спершу одружуються, а потім вже знайомляться. Адже кров магів і техніків стараються не змішувати, магія передається генетично. Техніки кричать, що їх розумові здібності теж передаються генетично, тому забороняють шлюби між магами і техніками. І не люблять шлюби з членами нижчою верстви суспільства. Були лиш поодинокі випадки, але дуже-дуже рідкісні. А Ія і техніком не була – ні риба, ні м'ясо. Нижча ланка суспільства – люди-слуги. В них просто не було грошей, щоб забезпечити своїм дітям належну освіту. Звісно, для вундеркіндів були винятки – навчання за рахунок державних установ, але на ті конкурси Ія ніколи й не ходила. І сама розуміла, що не пройде, і мати ніколи не підштовхувала. Тепер зрозуміло, чому – при вступі просять родовід – діти, народжені поза шлюбом, стають клеймовані і безправні. Особливо, коли хтось з батьків невідомий – тоді це людина стає ледь чи не слугою слуг. Людей судили ще до їх народження – за тим, хто їх батько. Маги відслідковували кожну дитину, народжену від чарівника чи чаклунки, щоб дізнатись, чи має вона магичні здібності. Якщо немає – відкидали з своїх планів, немов непотріб. Дитя ставало або техніком, або третього сорту. Техніки ж були помішані на аристократизмі. Їм був важливий родовід дитини ледь чи не до п'ятого коліна – і чим він «чистіший», чим більше видатних техніків у ньому – тим славетнішою ставала дитина, тим більший був попит на руку нареченої чи серце нареченого. Дівчина без родослівної ставала безправна – хто захотів одружитись, той і одружується. Якщо було два і більше претенденти водночас – тоді влаштовували змагання за наречену. Це бувало досить рідко, якщо сказати, що такого взагалі не було – хто ж у здоровому глузді буде змагатись за дівчину без роду-племени? Вона має бути щаслива, що хоч хтось взяв її до шлюбу. І зараз золотокоса розуміла всю невеселість свого положення. Єдине, що поки радувало – вона сама тільки дізналась про таємницю народження. Якщо ніхто про це не буде знати – ніхто і не буде її чіпати. І вже краще просто коротати віку тут, на кухні. І дівчина, зітхнувши про себе, натягнула на обличчя посмішку і пішла накривати стіл до їжі.

минає ще декілька років

- Ти уявляєш, я переміг! Переміг, чорт забирай! Я перший в усіх дисциплінах! – хлопчина залетів на кухню, де Ія якраз в цей момент помішувала суп у кастрюлі. Не чекаючи жодної реакції, Кір обхопив її за талію і, піднявши догори, закрутив по всій кухні, - ти була права, у мене все вийшло! Все-все!

Ія лиш щасливо сміялась. Хлопчина таки закінчив сьогодні навчання – і здав екзамен найкраще з

усього потоку. Це означало, що він став кращим учнем школи, її повноцінною гордістю. Кір не тямив себе від щастя – адже він зміг! Він таки добився цього!

- Ти б знала, як це було важко, - він опустив дівчину і схопив пиріжок з найближчої таці, - я ш навт не джунав, шо тухди пгхайдуть усі тхатові знайомі!

- Якщо ти будеш продовжувати говорити з набитим ротом, то вдавишся і вона так ніколи і не дізнається усіх подробиць, - у кухню зайшла Анн, несучи у руках корзинку з яблуками. Поставивши її на ослінчик, вона обтерла руки і міцно обійняла хлопця.

- З такої нагоди, вгадай, що сьогодні на десерт?

- Мої улюблені запечені яблука? Тітко Анн, ви найкраща! – Кір обійняв її у відповідь.

- Я дуже рада бачити цю неймовірно ванільну сцену, але, сину, тебе кликав тато, - Лін стояла на порозі, склавши руки на грудях. Анн під її поглядом одразу знітилась і відійшла подалі, в той час як Ія вперто випнула уперед підборіддя, але змовчала. Кір лиш дожував пиріжок і пішов за матір'ю. Лін не зронила ні слова по дорозі. Вона була справжньою аристократкою – не дозволяла собі вивільняти емоції. Чудовий аналітик, вміль і старанний працівник, педантична в усьому, усюди дотримувалась правил. Вона уміло «тримала обличчя», не знімаючи його ніде, навіть у власному домі. Завжди, коли мама Кіра проходила повз нього, мимоволі біг мороз по шкірі. Він розумів, що вона любить його і не бажає йому зла, та от тепла і ласки хлопцю не вистачало. Вона з самого дитинства вимагала від нього багато, а сама натомість давала мало – лиш зрідка хвалила. Кір не міг навіть згадати, коли вона востаннє посміхалась не на публіку – міцно зімкнуті тонкі вуста немов замкнута брама, що не давала вивільнитись її емоціям. Чого-чого, а підтримки син від Лін не відчував. Не те, що тітка Анн – і приголубить, і нагодує, і допоможе теплим словом. Скільки часу він проводив у неї на кухні, роблячи уроки, теревенячи чи під'їдаючи наготоване. А іноді і просто слідкував за тим, як золоте волосся майоріло під час умілих рухів, і як у горіхових очах окрім зелених блискіток з'являлись ще й відблиски світла від вогню.

Лін не давала йому це. Коли вони були на усіляких заходах, вона завжди була у нього за спиною, але він ніколи цього не відчував по-справжньому. Наче була, а наче й не було. Натомість, кожного разу, коли йому було лячно, перед очима зринала кухня, і дві постаті, що клали руки йому на плечі і підбадьорували. Або – татів кабінет, його щетина та веселі, хоч і порізьблені скорою старістю очі. Тому він з радістю зараз підіймався по сходах до татового кабінету, не перестрибуючи через сходинку, як робив зазвичай – не хотів дражнити матір.

- Що, сину, сьогодні святкуємо! – як тільки відкрились двері, тато вже зіскочив зі столу, на якому сидів. По-перше, щоб міцно обійняти сина, по-друге, - щоб не злити дружину – вона не любила, коли він вів себе вільно, особливо при синові – це було за поганий приклад.

- Проси що хочеш, любий, сьогодні справді твій день!

- Правда, те, що хочу? Все-все? - Кір питально поглянув і на матір. Та ствердно кивнула і на мить здалось, що навіть посміхнулась йому, - тоді, коли настане моє повноліття, я сам оберу собі наречену і ви обоє клянеться, що не будете заважати моєму вибору. Жодним чином!

В кімнаті запала тиша. Посмішка, що ледь з'явилась у Лін на обличчі, тут і зникла. Адже повноліття сина, коли тому виповниться 19, через 1,5 роки. Саме тоді він закінчить курси спеціалізованої освіти і муситиме вибрати собі дружину. Лише після одруження дозволялось влаштуватись на роботу та будувати кар'єру – адже шлюб не можна було розірвати. Популярними серед техніків були договірні шлюби – і найчастіш саме батьків домовлялись між собою, а потім одружували дітей. Іноді траплялись і випадки «знайомства на весіллях», але зазвичай молодята були знайомі між собою, і мали більш-менш нормальні стосунки. Маги лиш фиркали на такі шлюби – магія будується на почуттях, емоціях, природі. Тому у них з цим було вільніше – одружувались, коли забажаєш і з ким забажаєш. Звісно, окрім того пункту, що чаклуни мали вибирати собі в дружини лиш чаклунок, гени чаклунів передавались по чоловічій лінії. Але, до жінок-техніків їх і не тягнуло. Особливо, до аристократії.

- Мовчання знак згоди. Тепер продовжуйте святкувати мою перемогу, - посміхнувся Кір, але усмішка була сумна.

- Чекай-но, сину. Лін, залиш нас, будь ласка, наодинці, - Янс сумно зітхнув та сів за стіл, у своє звичне крісло. Лін лиш невдоволено стиснула губи і вийшла з кімнати. На щастя однієї златокосої дівчини, Лін була надто зайнята власними думками, що ледь чи не вилітали з голови при швидкій ходьбі, тому не

роззиралась, і тим паче, не заглядала за вазу з кущем у кутку. Коли аристократка пройшла, Ія змогла вилізти, і знову притиснутись вухом до дверей, стоячи навшпиньки.

- Скажи мені одразу, що вона маг.

- Що? – ошелешено поглянув Кір на батька.

- Скажи мені зараз, якщо та, в яку ти закохався – чаклунка. Це теж погано сприймуть у суспільстві, але для них це радше маленька радість для пліток, а не неприємна сенсація. Кір, якби тобі було чхати на ту, з якою ти одружишся – ти б не просив про таке. Можливо, ти вже когось вибрав. Або, ти ставиш під сумнів наш вибір. Я дотримуюсь свого слова. Я не впливатиму на твій вибір. Я лише прошу, розглянути ті кандидатури, що будем давати тобі ми з матір'ю.

- Я їх розглядаю років з 13, остогидли вже. – Кір почав крокувати по кімнаті, - батьку, вони всі однакові! Буквально, всі! Усі вони – немов оті машини, що ми будуємо, а потім робимо з них копії. А чарівниці інші, так. Магія, вона робить їх природніми. Саме чаклунки, якщо хочеш знати, кращі за наших дівчат – вони не витрачають себе на дрібниці, вони люблять справжні емоції! Та і не тільки чаклунки такі... Немає в мене закоханості у мага, якщо ти про це.

- Хіба ці дівчата не гарні? Не розумні? Не акуратні? Хіба вони не вміють підтримати бесіду, хіба вони не мають гарну освіту, репутацію та родовід?

- Але між ними немає різниці! Вони несправжні, вони штучні. Кожна з них намагається мати якусь ідеальність, якої насправді немає! Вони вдягаються однаково – мода ж однакова для всіх, у них однакові жарти і теми для розмов. В них немає отого вогника всередині! Кожна з них дивиться на мене тільки тому, що я чогось досяг. Їм подобається отой мій образ ідеального, вони не зазирають углиб, та не бачать середину, бо й не хочуть її побачити. Хіба цього я хочу? Мати дружину просто для галочки? Яка б не підтримувала жодним чином свого чоловіка, а потім і дітей? Яка б дбала лише про хорошу репутацію і думку інших? Яка б судила дітей за вчинками їх батьків? – він зупинився посеред кімнати і додав тихим голосом, - я не хочу мати таку дружину, як мама.

- Не смій так говорити про власну матір! – кулак грукнув по столу, певно, вперше за весь час, що вони знали один одного, - твоя мати вчиняла так, як тобі й не снилось, заради тебе. Вона любить і піклується про тебе.

- Про мене чи про свою репутацію? – прошепотів Кір, - хіба б вона хотіла мати сина, який би був слабким у навчанні, яким не можна було похвалитися перед подругами, який би не підтримував її репутацію ідеальної – ось, дивіться, яка я чудова мати, що виховала таку прекрасну дитину!

- Заспокоїшся коли, тоді і поговорим, - роки служби в одній із найнервовіших установ, навчили тримати емоції при собі, тому Янс знову поглянув спокійним поглядом, - коли ти будеш в стані контролювати свої слова, а не говоритимеш на емоціях.

- Кір лиш кивнув і безсило стиснувши кулаки, вийшов з кімнати. Він розумів, що і сам перегнув палицю, і що образив зараз не тільки матір, а й батька але іноді, коли щось не договорюєш, воно накопичується. Воно росте. І росте, а потім стіни, що стримують емоції, немов ламає. Кір пригадалось, що

саме таким способом у магів проходить ініціація. Жоден малюк не народжується, одразу уміючи плести закляття і управляти стихіями. Потрібен великий сплеск емоцій, неймовірно потужне переживання, гнів, біль чи радість. І він розумів, що батько на його боці, вони ще поговорять. Так і станеться. Десь через рік із хвостиком. Батько та син сядуть і обговорять все – і татове минуле, і Кірове майбутнє. І Кір, тихо кивне у відповідь, коли батько спитає «То це вона?» і покаже кивком на двері.

день Кірового повноліття

- Доброго ранку, панове повнолітній громадянин нашої держави, який готовий служити її вірою і словом, бути готовим до нових звершень і змінювати суспільство на краще! не ті слова, що хочеш почути о7-ій ранку. Певно, 7-а ранку – найнеулюбленіша пора всіх підлітків усіх світів. Особливо, коли це вже день народження. Коли ти випускник школи, спеціалізованих курсів – тобто, твої шкільні знання відшліфували і надали тобі професію, коли ти вже доросла за законом людина і чи ти не маєш права поспати нарешті?

- Я дуже хочу тебе пристрелити, - Кірова голова зникла під ковдру, але куди можна схватись від непосидючого дівчиська?

- О, прокинувся, значить, добре, - Ія впала на нього зверху, трохи придавивши своїм тілом і змусивши бідолашного застогнати, - будеш розпаковувати подарунки?

- Я... Помру... Якщо... Ти... Не... Прибереш... Ліктя... З... Моїх... Ребер, - прохрипів хлопчина.

- - Оцього? – вона натиснула сильніш, від чого він взагалі захрип, і, весело сміючись, скотилась на підлогу.

- Я вже оте, як ти мене обізвала, невже я не маю права поспати? – він послідував її прикладу, не знімаючи з себе ковдри. Подумавши, накинув її і на босі дівочі ноги і поглянув на пакунки, що лежали купою біля ліжка.

- Я вже бачу материн, - він витягнув одного, оперезаного золотистою стрічкою, - пам'ятаєш, як ми малі граючись, вимірювали лінійкою, наскільки рівно вона запаковує і виявилось, що жодного сантиметру помилки?

- Пам'ятаю. Давай розпакувай!

Мама подарувала йому те, що дарувала найчастіш – книги. Це певно, було ледь чи не єдине, на його погляд, що пов'язувало їх – любов до книг. І вона якимось чином завжди вгадувала, які книги він хотів би отримати у подарунок, навіть якщо їх не було у продажу. Анн подарувала в'язаного светра – і видно, що зв'язаний він був її руками. У маленькому пакуночку від її був талісман – кулон – залізна гілка дерева, немов намальована білому камені – символ єдності магів та техніків, один із найдавніших.

- Дякую, - він розумів, наскільки зараз важко віднайти щось таке. Справжнє, стародавнє, а не перекручені на свій лад традиції. Лишався подарунок від батька – найменша цього року коробка. В якій лежала сімейна обручка. Та, яку він має вручити своїй обраниці. Дівчині, яку він попросить сьогодні стати своєю дружиною. Адже, день повноліття включає у себе святковий вечір, на який запрошене ледь чи не все місто, навіть чаклуни – Янс багато працював над тим, щоб між техніками і магами ставали більш дружні

стосунки і цей вечір був дещо й дипломатичним. Ну, як дещо. Повністю. Фарс, та й годі. Дорослі люблять фарс, люблять, коли все виглядає не так, як на перший погляд. На перший погляд – це буде справжня вечірка, святкування дня народження, повноліття. А насправді – купа чужих один одному людей, які лиш вдають увагу один до одного. Вони навіть не були уважними до своїх близьких – лише до своєї репутації. Розмови ні про що, в яких «між іншим» вихвалялись один перед одним своїми досягненнями і перемогами своєї сім'ї. Фальшиві компліменти, фальшиве захоплення, фальшиві емоції і радість. Зазвичай, під час таких заходів Кір вислизав на кухню, чи до батька у кабінет – його власник був на заході, але синові таке дозволяв. Лін свою думку тримала при собі, але задоволення особливого від цього не відчувала. А сьогодні не втечеш – сьогодні пропозицію дівчині треба робити.

Ія теж була присутня на таких заходах – найчастіш як незрима тінь, що або була офіціанткою, або ховалась десь у колонах. От тільки її присутність останнім часом завжди помічалась – групою магів, що Янс запрошував для підтримання гарних стосунків – треба ж показати себе не тільки як гарного дипломата, а й господаря. Особливо любив зачіпати дівчину старий знайомий Ляк – чи просто з цікавості, чи для того, щоб позлити Кіра. Хлопець таки вивчився на цілком пристойного мага – чим любив похвалитись, то змушуючи напої чи наїдки самим летіти йому в рота, то ідучи по повітрю, а не по підлозі, коли його кликали. Двох друзів на таких заходах рідко можна було побачити разом, але око Ляка часто помічало, як золотокоса і його палкий ворог разом втікали від гостей. Ія ніколи не зважала на хлопця – знаючи про своє походження, вона вважала, що жодної цікавості для нього не становить і не становитиме. І дарма. Адже, коли на святі Кір закінчить дякувати усім присутнім за привітання, дістане обручку і западе тиша, всі присутні затамують подих в очікуванні. Хлопець нічого не оголошуватиме. Він лиш спуститься вниз, обійде всіх дівчат, що висувались наперед, сподіваючись, що саме вони – ті самі. Обійде усі столи. І підійде до однієї з колон, біля якої стояла Ія в легкій світлій сукні – найвчистіше її вбрання. І простягне обручку їй. Та дівчина не встигне навіть кивнути чи щось сказати – обручка вилетить з пальців, збита маленькою кулькою – чистим згустком магії вогню. А Ляк буде зловтішно посміхатись.

- Ти знаєш правила, любий Кіре. Я кидаю тобі виклик, і буду змагатись з тобою за руку цієї прекрасної дівчини. І лиш переможець зможе одружитись на ній! – було чутно, як рвучко вдихнула Лін, настільки сильна запала тиша, - ти ж приймаєш мій виклик?

- Але, вона має право обирати, що за дурниці ти верзеш? – хлопчина наївно поглянув на Ію.

- Не можу, - сльозина скотилась по щоці дівчини, - я без роду-племени, у мене немає права вибирати з ким одружуватись. Я мушу вийти за того, хто вибере мене. Кір, не приймай виклик. Я того не варта.

Хлопець лиш кліпнув, зрозумівши, що зараз і його життя може залежати від цього рішення. Адже битва за наречену – справжня битва. І зазвичай вона іде до смерті. А Ляк, як не як – чаклун. Але Кір потиснув плечима, наче для нього нічого не вартували слова дівчини:-

- Я приймаю твій виклик! І най той, хто виграє, буде її чоловіком.

День битви мав припадати на день, коли Ія стане повнолітною – через 1,5 місяці. А правила були всім давно відомі. Тому запала незручна тиша. А ж доки Лін не витримала:

- Отож, іменник зробив свій вибір! Продовжуймо танцювати! – і вона змахнула рукою музикам, щоб ті продовжили грати. Фальшива посмішка майже викривила її обличчя, але вона трималась. І трималась настільки пристойно, що пліткарки, які вже нагострили свої язички, враз замовкли, лиш вона кинула на них погляд.

Люди старались робити вигляд, немов нічого не сталося. Кір лиш стискав руки в кулаки з беззвучною ненавистю поглядаючи на Ляка. Лін швидко встала між ними:

- Оскільки у нас двоє претендентів на одну дівчину, а я не хочу образити почуття жодного з вас, Ію займу я. А ви розважайтесь, - вона вдавано гостинно посміхнулась і схопила Ію повище ліктя та настільки сильно, що та ледь не скрикнула, - ходімо, прогуляємось. Тут надто душно, а моє здоров'я перестає дозволяти мені забувати про нього. Янс, приглянеш тут за всім, - чоловік лиш мовчки кивнув на її слова. Він вже і сам не радий був, що запросив чаклунів на цей захід.

Жінка ж плавною, хоч і швидкою ходою вийшла з зали і потягнула дівчину наверх сходами. Та лиш понурила голову і йшла за нею. Відчуття щастя, що раптом з'явилось, на якусь мить вже покинуло її – тепер її серце зайняла тривога.

- Ну що, невісточко, поговорим, - Лін відкрила двері своєї власної кімнати – того місця, куди дівчині

здавна було заборонено заходити – там бувала лиш її мама.

- Я... Я не знаю, що сказати, я б відмінила це все, аби могла, я не бажаю цієї битви, - нашвидкоруч лепетало перелякана золотокоса, не знаючи, куди себе подіти, - навіщо ви мене сюди привели?

- Як навіщо? В тебе є весільна сукня? А у мене є декілька варіантів, треба вже зараз починати готуватись. Та і лишити тебе там – вони б побились уже зараз, за право танцювати з нареченою, - у голосі Лін з'явився настільки сильний метал, що Ія вклякла на місці, уже уявляючи, що саме могла підготувати її «люб'язна» свекруха. Класична весільна сукня для техніків – срібна. Її вишивали різними нитками, відповідно до кольорів гербу родини. Класична сукня магів – жовта – символ близькості до сонця, до природи, до світла. Обидві вони були обтягуючими, але дозволялись шлейфи чи різноманітні оборки. Класична сукня людей без роду-племени – коричнева. І це був не колір каштану чи шоколаду. Ні, це був брудний коричневий, найчастіш з плямами. Традиції були непорушні – такі правила, особливо у техніків. У них прогрес не стояв на місці і традиції – це було те, за що вони чіплялись, що давало їм землю під ногами.

Мати Кіра різким рухом відкрила свою шафу. Перед очима її замайорили найрізноманітніші класичні костюми – та сукні – всі витримані в пастельних або срібних тонах, всі ідеальні, елегантні. Худа та висока, Лін ніколи не переживала за те, що щось буде на ній погано сидіти – вона завжди могла викликати кравчиню, та перешити. Та зазвичай, це і не знадоблялось. Але Лін і не поглянула у бік тих вішалок. Вона потягнулась до задньої стінки шафи і щось натиснула. Перед здивованими очима її показалися захована шухлядка. Жінка таким ж різким рухом висунула ту і дістала звідти щось. Навіть не так – Щось. Це була акуратно складена синя сукня. Колір, який ніхто й ніколи не вдягав на весілля – колір чистого неба, колір незаплямованості. Великі очі її збільшились ще сильніш.

- В нас же і так весілля не за правилами, то давай підтримаємо цю традицію, - Лін посміхнулась. Вперше. Широко. Природньо. І була в її посмішці якась така обіцянка, що дівча одразу кивнула головою.

день весілля

Вона стояла, легко спершись ліктями на поручні, немов просто насолоджувалась краєвидом, що відкривався. Синя сукня колихалась на вітру. Від особливо сильних поривів підіймаючись, але тут же і падала. Одежа чимось вітер і нагадувала – так само нестримна, легка і міцна водночас, вона не відкривала нічого, бо складалась з великої кількості тканини, що вільно лежала навколо ніг, та це не зменшувало сили, з якою сукня притягувала погляд. Повністю закрита спереду, ззаду відкривала спину майже до непристойності. І одіж була викликом. Її власниця, струнка постава, гордо піднята голова, спокійний та впевнений вираз обличчя, розслаблені рухи – все це було одним суцільним закликком до непокори. Адже все це було порушенням весільних традицій. Тому до нареченої було більше уваги, навіть, ніж до її нареченого. Що бився отут, внизу, під постаментом. На смерть.

Праивльніше було сказати – до двох її наречених. Мага і техніка. В цій сутичці обоє були поставлені у макисмально рівні умови – в руках у Кіра лазер, що стріляв короткими чергами, в руках у Ляка – посох, з якого теж вилітали магичні кульки, схожі на той, що він кинув у день повноліття, чиста стихія вогню. Також було дозволено битись у рукопашну. Всі інші способи боротьби були заборонені. Постріли не могли одразу вбити супротивника, але наносили йому достатню шкоду. Кожен – у весільному бойовому вбранні – сорочці та широких штанях, у кольорах своїх родин. Кір – готовий битись до останнього. До чяого був готовий битись Ляк – вартувало перевірити. Кожен з них мав право раз і назавжди зупинити бій своїм ж словом – але вийти з нього переможеним. Або ж бій продовжувався до смерті одного з учасників. Арена була невелика – достатня для вільного переміщення двох людей та встановлення на ньому постаменту – місця, де стояла наречена. Глядачі, або ж гості весілля були за межами арени, що була оточена дворівнево – від техніків і від магів. «У бійці мають право брати лише участь ті, хто знаходиться на арені» - так говорив давній збірник законів, який настільки давно не відкривали, що про нього вже й забули – адже за наречену без роду-племени мало хто хотів битись чи покласти свою голову. Та Анн таки віднайшла його в старих закутках бібліотеки і разом з Ією вивчили від початку до кінця.

Хлопці, що кружляли один навпроти іншого, ні на мить не спинялись. Хоч і дуже повільним кроком, вони ходили по колу і дивились один в одному очі, вигадуючи рух суперника. Адже треба було зрозуміти, куди той вистрелить, щоб встигнути ухилитись чи макисмально зменшити шкоду. Вблиз вони поки не підходили, лиш здалеку атакували один одного. Здавалось, так буде продовжуватись довго, але раптово вони закрутились в дивному танці смерті. Справжнього не було, звісно. Але те, як вони різко

атакували, а самі уходили від пострілів суперника, в тому, як почали з неймовірною швидкістю кружляти, з кожним колом все зменшуючи відстань між собою – в усьому цьому було щось заворожуюче, щось схоже на танець. В якийсь момент суперники наблизились настільки, що стрільба вже була неможлива – і обоє відкинули зброю. А тоді зійшлись у бою, бою без правил. Кір, ширший у плечах, був трохи вищий, але Ляк мав сильніші й міцніші ноги, швидше рухався і був вертлявіший – особливості належності до нації. Що маги, що техніки – вони були людьми. Так, у жодного з них не було п'ятої кінцівки чи крил, чи ще чогось. Але будова їх тіл відрізнялась, і чим далі, тим більше змінювала їх еволюція. Техніки працювали руками – вони любили конструювати. Маги ж – ті працювали з буйною природою, їм потрібна була швидкість та реакція. Вони, наприклад, виводили нові види тварин, експериментуючи і схрещуючи їх між собою, а потім намагались від тих ж тварин врятуватись, не завдавши тим непоправної шкоди.

Ія вгризлась-таки нігтями у поручень, хоч і старалась не втрачати самоконтролю. В моменти, коли вона майже піддавалась переживанням, дівчина дивилась на Лін. Лін, яка стояла як повне її віддзеркалення, навпроти неї. Мати, в якій не сіпався жоден м'яз на обличчі, що надихала своїм прикладом наречену. Лін не здригнулась жодного разу. Навіть, тоді, коли Кір пропускав удар. Вона випромінювала таку люту впевненість, що з неї в цей момент можна було писати картини. Ія лиш намагалась бути такою, але їй ледве вдавалось. Анн позаду своєї доньки, не могла стримувати емоції і ледь чутно скрикувала у моменти напруження. Але й вона не реагувала так, як реагував натовп – він вболівав, він підбадьорював, він кипів насолодою від того, що відбувалось. Лиш три точки спокою були у ньому. Три жінки. І ніхто і здогадатись не міг, яка буря творилась у їх душах.

Раптом – ніхто не зміг зрозуміти як це відбулось – хлопці знову встали навпроти один одного. У Ляка була розбита губа, Кір ледь помітно хромав на ліву ногу і обоє важко дихали. Тут Ляк зловісно посміхнувся:

- Не скажу, що мені не подобається бити тебе. Але твій труп мені буде подобатись більше. І твоя кохана, - він кивнув на дівчину за спиною у суперника, - буде більше пасувати мені.

- Замовкни, - проревів Кір і кинувся на нього, немов роз'ятрений тигр. Ляк немов цього і чекав – він ударив хлопця під дих. Та це не був звичайний удар – адже хіба після звичайного удару хлопець відлетів

би на іншу сторону арени, вдарившись об її огорожу спиною?

- Не смій! – крикнула Ія, перекинувшись через поручні, - ти порушуєш правила!

- Я б'юся у рукопашну, крихітко. Я просто неймовірно сильний, розумієш? – той лиш підморгнув їй і пішов добивати супротивника, що тепер ледве стояв на ногах. Все Ієне нутро запалало неймовірною люттю – і особливо на власне безсилля. Дівчина враз зробила те, чого ніколи не робили наречені, хоч їм і не заборонялось – зійшла з помосту. Вона злетіла вниз і вибігла наперекір Ляку, вставши між ним і Кіром, заслонивши його.

- Ти...Не...Посмієш! – залунав крик на всю арену. І разом з цими словами очі дівчини засвітились. Засвітились тим вогнем, що спалахує в очах того, хто не боїться постати перед смертю. Що світяться в того, хто йде на вірну загибель заради когось чи чогось кращого. І водночас – вогнем магічним. Зелені іскри в очах збільшились, аж доки не заповнили все око, навіть зіниці, здавалось, спалахнули. Смілива золотокоса виставила уперед руки і Ляка зустрів найбільший поштовх, який він тільки коли-небудь бачив чи відчував. Це був удар в груди такої потужності, що, здавалось, у хлопця зламалось пару ребер.

- Я зупиняю поєдинок! – заволав чарівник, як тільки зміг просто розтулити рота. Її немов те і треба було – вона кинулась до Кір, який стояв, похитуючись і обійняти його.

- Вона порушила правила! Вона не мала права втручатись у поєдинок! – кричав Ляк до глядачів, що тремтіли від захоплення, - він стає програвшим.

- Ні, це ти програвший, - спокійний голос Лін залунав над ареною, - перечитай спершу правила поєдинків, які були написані для всіх однакові. Приймати участь у поєдинку мають право лиш ті, хто знаходяться на арені. Як тільки її нога торкнулась поверхні вона мала право втрутитись. А тепер, люб'язно прошу тебе звільнити мене від тяжіння твоєї присутності і надати нам нарешті можливість відгуляти весілля, - у голосі жінки бриніли немов натягнуті струни. У Янса, людини, що прожила 19 років з нею, побігли мурашки поза шкірою.

той ж вечір

- Мамо, я чарівниця! Я тепер зможу пиріжки однією рукою пекти! – Ія весело сміялась, а її зелені іскри в очах повернулись до звичних розмірів. Вона сиділа на звичному місці на кухні, на маленькому стільці з високою спинкою. Кір сидів тут же, у неї в ногах – він сперся головою об її коліна і лиш прикрив очі. Цуцик, хоч йому і не дозволялось бувати на кухні, бо він вимахав до розмірів коня, і на щастя, зупинився в рості, лежав тихенько під стіною великим кудлатим диваном.

- Ой, доню, - зітхнула Анн, змахуючи ледь помітно сльозину з очей.

- З тебе не буде чарівниці, якщо ти не отримаєш потрібного навчання, - на кухню зайшла Лін і зробила те, чого від неї ніхто не очікував – сіла на підлогу біля печі.

- Що? – обвела вона поглядом всіх, - я стара жінка, мені треба тепло.

- Не така ти вже й стара, - вмовився поруч з нею Янс.

- Мамо? Тату? – Кір лиш переводив погляд з одного на іншу.

- Що ти дивишся на мене? – Лін фиркнула і витягнула ноги, з задоволенням їх потягуючи, - ти ото краще б слухав, що мама зараз розкаже.

Ти ніколи не цікавився нашим з татом минулим, особливо тим, як ми з ним познайомились? Ми палко ненавиділи один одного. Ми бісили один одного, ми сварились на кожному вечорі. Але, ми були нащадками древніх і гарних родин – тому нас було одружено спільними їх зусиллями. Це була велика підстава від наших батьків – адже ті завжди піклувались про нас, завжди прислуховувались, любили, пестили, а потім – отак. Не скажу, що з цього вийшло щось погане, але ми обоє зтямили, що система – це не вихід. І боролись проти неї. Батько злетів по кар'єрній драбині і почав робити те, чого раніше старались не робити – налагоджувати все більші і більші стосунки між техніками і магами. Про це краще він сам колись тобі розповість. А я? Я відповідала всім стандартам. І прийняла на роботу вагітну дівчину – без жодної видимості батька. Ти сам знаєш, яке у нашому суспільстві ставлення було б до Анн. І яке було б до її – дівчини без роду-племени. Я тоді вже була вагітна тобою і розуміла, якого майбутнього я для тебе не хочу. Але ти мав навчитись вибирати сам. Ти мав навчитись боротись, в тебе мала випрацюватись стійка ненависть до системи, розуміння зсередини, чому вона – неправильна, чому весь цей напускний аристократизм є шляхом у нікуди. Ти мав сам вибрати собі можливість вибрати дружину – і ти мав вибити з нас цю можливість, а не чути примарні обіцянки. І ти мав змалку розуміти, хто ж може стати тобі за дружину. Ти серйозно думаєш, що якщо я б не хотіла вашого спілкування, вона б не вилетіла звідси швидше, ніж би ти сказав «Ма»? – очі Лін, такі голубі-голубі, сміялись. Як і сміялась вона сам. Увесь вечір. Це був справді родинний вечір. А пригоди молодого подружжя тільки починались.

Валерія Савотіна

Остання надія людства

Головний редактор: *В.В. Савотіна*
Дизайн обкладинки: *В.В. Савотіна*
Верстальник: *В.В. Савотіна*
Літературний редактор *В.В. Савотіна*
Випусковий редактор *О.О. Савотіна*

Художники, чиї роботи були використані у оформленні:

- Puiung (Корея)
- Zippora (Ліза Беннер, Німеччина)
- Dan Luvisi (Італія)
- Olivia Samson
- WesleyChen (США)
- 9jedit (Корея)

Підписано до друку 05.12.2019. Формат 60x90/8.
Друк офсетний. Ум.друк.арк. 5,8.
Наклад 1000 примірників. Замовлення №45

Видавництво «Орбіта»
Київ, 18/2 вул. Бульварно-Кудрявська, 04053

Віддруковано у друкарні «Вульф»
м Київ, вул. Довженка 3

